

Slovenski

PRIJATELJ.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. av. velj. na leto.

Štev. 8.   V Celovcu 15. avgusta 1882.   XXXI. tečaj.

Pridiga za XIV. pobinkoštno nedeljo.

(Od prevzetne obleke.)

„Ne skerbite za svoje življenje kaj bote jedli; tudi ne za svoje telo, kako bote se oblačili.“
(Mat; 6, 25.)

V v o d.

Nobeden ne more dvema gospodoma služiti, pravi naš Zveličar Jezus Kristus; kdor ne služi Bogu, služi mamonu ali peklenškemu satanu. Kaj bo po tem takem z večino kristjanov v sedanjih časih in v naših deželah, ker dandanešnji je silno veliko ljudi zapustilo pravega Boga, svojo največo dobroto in si na zemlji izvolilo druge bogove, katere iščejo in častijo, kakor svojo največo dobroto. Eni imajo namreč za svojega boga posvetno blago in nečimerno oblačilo, drugi čast in imenitnost, tretji meseno veselje in razuzdano življenje, in četrta spet kaj drugega; in ti posvetni bogovi so črez vse obrajtani, v njihovi službi se ljudje noč in dan trudijo, naš ljubi Oče v nebesih pa je pozabljen in najde le malo zvestih služabnikov.

Če to le nekoliko premislite, ne bote se čudili nad besedami sv. pisma, ki pravijo, da je veliko poklicanih, pa malo bo izvoljenih. Da se bodo te strašne besede tudi nad vami izpolnile, ako se ne poboljšate, za to mi ni treba druge priče, kakor tiste besede, katere sem v začetku napovedal: Nikar ne skerbite za telo, kako ga bote oblačili, skerbite pa bolj za dušo, kako jo bote zveličali. Ali vi te besede ubogate? Ali se najde kje večja skerb za telo in za oblačilo, kakor ravno pri vas? Ali se vidi kje bolj prevzetno,

bolj nečimerno, bolj ošabno oblačilo, kakor ravno tukaj? In če se prav kje vidi, je teh duša gotovo tudi gerda. Zato vam hočem danes pokazati, da se nobeden teh, ki prevzetno oblačilo nosijo, ne najde na poti z veličanja, ker dvema gospodoma ne more nobeden služiti.

Razlaga.

Dvojno oblačilo vam danes ponudim in na izbiranje dam; prvo je belo oblačilo nedolžnosti, katerega nam je sam nebeški Oče napravil, katerega je Jezus Kristus s svojo sv. kervjo kupil, in katerega je sv. Duh pri sv. kerstu opral in očistil; drugo pa je nečimurno oblačilo nespodobne gizdosti, s katerim nas zapeljivi svet sili, katerega sam peklenški duh snuje, s katerim posebno mlade ljudi slepi in jih skoraj vselej za drago oblačilo nedolžnosti ogoljufa. — Odprite tedaj svoje oči in poglejte, da vas ošabno oblačilo naravnost po široki cesti zapeljevanja v večno pogubljenje pelja.

Bog je dal ljudem oblačilo, da bi svoj život pred vročino in pred mrazom varovali in da bi se stan od stana ločil. Ali sedanjí posvetneži se tako oblačijo, da se ne pozna več kmet od gospoda, ne delavec od gospodarja, in ne dekla od gospodinje. Dekle navadno vse svoje plačilo, katerega zaslužijo, na svoj život obračajo in za prevzetna oblačila izdajajo, da bi si kaj za starost prihranile, to jim še na misel ne pride; celo svoje devištvo, ki je več vredno kakor zlato in srebro celega sveta, radovoljno prodajo, da le dobijo kakošen pisan trak ali pas okoli života, kakoršnega imajo druge. In koliko je takih izdelanih dekel, ki prodano devištvo ali ukradeno blago na svojem životu nosijo in se še tega ne sramujejo, čeravno vsak pameten ve, da tebi tvoja služba toliko ne nese in da si moraš to s svojo nesramnostjo zaslužiti. In koliko je že takih zapeljanih dekel, ki sad svoje nemarnosti in svoje prevzetne nošnje s seboj vlačijo ter svojim gospodarjem nepokoj, celi soseski pa sramoto in pohujšanje delajo. Zatorej poterjujem zmiraj tiste besede cerkvenih učencikov, ki pravijo, da z ošabnim oblačilom človek vseh deset božjih zapovedi prelomi.

Dostikrat hčere svoje stariše zapustijo in za oblačilo služiti grejo; takih sleparjev se najde veliko, ki jim lepa oblačila plačujejo, žlahtno oblačilo nedolžnosti in poštenja pa jim vzamejo. Lepo oblečene pridejo sicer spet domu, ali zraven prinesejo tudi polno hišo joka in sramote starišem. Dokler so hčere domače platnenke nosile, niso tako razpletene k poroki hodile, pa tudi niso toliko duš pomorile, kakor jih zdaj prešerno oblečen ženski spol pomori, in vendar jih je mnogo, ki še tega za greh ne štejejo in se še na spovedi ne obtožijo.

Ravno tako tudi moški spol v vseh drugih nemarnosti bolj razuzdan, kakor ženski, tudi v prevzetnem oblačilu ne zaostane. Moški,

naj so hlapeci ali domači sinovi, večjidel vse, kar jim od pijančevanja in od pregrešnega znanja ostane, na se in na svoj život obračajo, na svojo dušo pa komaj na leto po enkrat ob velikonočnem času mislijo, in še takrat tako, da se Bogu usmili. Oblačila si napravljajo na vse mode in iz vseh barv, ali paternoštra še nisem pri nobenem videl, če ga kateri ima, ga gotovo le v žepu nosi, fajfa pač mora biti, da že zunaj pred cerkvenimi vratmi pokaže, kaj da se je naučil. O ti večni Bog! če boš take ljudi v nebesa vzel, tedaj mora prevzetni Absalon iz večnega ognja nazaj priti, zakaj proti tem ljudem ga on ni zaslužil.

Kaj še le hočem reči od tistih prihajačev in prihajavk, ki nočejo služiti in ubogati, da se ložej potepajo in da ložej po svojem nagnenju živijo. S tistimi krajcarji, katere po svetu zaslužijo, prinesejo domu nove šege, pa tudi nove grehe. Bahajo se, da so bogati, ali na drugem ne, kakor na grehah, štimajo se, da so učeni, pa v drugem ne, kakor v hudobiji, vse presodijo, prerokujejo in neumni ljudje jih rajši poslušajo, kakor sv. evangelje. Pa to so najhujši dereči volkovi za faro, za sosesko in za hišo, v kateri prebivajo. Gorje tistim gospodarjem, kateri takim ljudem potuho dajejo in jih pod streho vzamejo zavoljo posvetnega dobička, ali zato, da jim včasih kaj delati pomagajo; oni se tujih grehov deležne storijo, za ktere bodo težek račun dajali.

Povejte vi, stari možje in stare žene! povejte sami od sebe in od vaših starišev, ali se je pri njih kaj takega videlo, kakor pri sedanji mladini? Njih suknja je bila domače priprave in njih srajca domače preje in pošteno je bilo njih zadržanje. Dandanešnji pa nespametne matere svojim hčeram poprej tančico kupijo, kakor kolovrat, da bi same sebi za rokavce napredle; očetje pa sinovom poprej žamet omislijo, kakor pamet, da bi sami sebi oblačila prislužili. Tako se otroci razvadijo, in ker jim stariši ne morejo dovolj oblačila nakupiti, začno krasti. Svoje dni so kmetinje svoja krila podedovale in spet svojim hčeram zapustile, zdaj pa kupljeno oblačilo nove šege le solneu pokaži, ali pa na dež prinesi, pa imaš capo.

Povejte pa tudi vašim sinovom in hčeram, kakošno je bilo zadržanje vaših starišev, ali je bilo katerikrat slišati od toliko očitnih grešnikov in nezakonskih otrok, kakor ravno zdaj, ko se skoro ne najde hiša, kjer ne bi nečistost svojega gnjezda imela. — O blagor vam, rečem torej s sv. pismom, blagor vam, rajni, ki ste v Gospodu zaspali, zdaj v miru počivate, nebeško veselje uživajte in tega spačenega življenja več ne gledate; blagor vam, še enkrat rečem, zakaj vaši otroci so tisto pot zgrešili, po kateri ste vi hodili, torej bo le malokateri za vami prišel.

In tega pogubljenja med vami je največi vzrok ošabno oblačilo, za katero vi toliko skerbite. V resnici vam povem, da že prvokrat, ko sem med vas prišel in to štimano prevzetno nošnjo videl, se je v mojem sereu rodila misel: Ker ti ljudje za svoje telo toliko

skerbijo, se njihove duše gotovo v žalostnem stanu znajdejo. Hotel Bog, da bi se bil trokrat zmotil, pa dan na dan se prepričam, da vas nisem preostro obsodil. Vem, da bi bilo drugače, ko bi vi duhovne kaj ubogali, ko ne bi več zapeljivemu svetu verjeli, ali to so le prazne želje, in jes le to Boga prosim, da ne bi še svoje duše pogubil.

Kdo ne bi bil žalosten, ko vidi, kako lepo in pošteno ste ob delavnikih v domače platno oblečeni, da mora Bog in vsak pameten človek, ki vas vidi, nad vami veselje imeti, ali v nedeljo se tako nemarno preoblečete, da človek ne ve, od kod ti ljudje pridejo, ter Boga žalite in svojo dušo pogublujete. Prav je sicer, da se lepo in belo operete in svoja oblačila očedite, ker umazan ob nedeljah hoditi, se nobenemu ne spodobi, ali velik greh je, se tako napraviti, da bi zijaki za teboj gledali in da bi nesramneži po tebi svoje oči pasli.

Spomnite se vsi, prosim vas, na tisto uro, ko bodo vaše prevezetno oblačilo moli snedli in ko bo vaše nališpano truplo červom v živež. Takrat bote se s strahom za Jezusom, svojim ponižnim kraljem, ozirali in prosili: Gospod, odpri nam! Ali ker vi zdaj njega ne poznate, tudi on vas v vaši nespodobni nošnji ne bo spoznal. On bo rekel: „Resnično vam povem, tako nemarno ste oblečeni, da vas ne morem spoznati.“ Amen.

I. Pridiga za malo gospojnico ali v god rojstva Marije device.

(Marija je naše življenje — Marija je naše zveličanje.)

„Kdor mene najde, našel bo življenje in prejel zveličanje od Gospoda.“

(Pripov. kr. Salom. 8, 36.)

V v o d.

Spomni se, o usmiljena devica Marija, da nikdar še ni bilo slišati, da bi kdo zapuščen bil, kateri je pod tvojo obrambo pribežal, tebe na pomoč klical, se tvoji priprošnji izročil. S tim zaupanjem navdihnjen k tebi, o devic Devica, pridem; k tebi, o Mati, pribežim; pred teboj, jes grešnik, zdihujem! Ne zaverzi, o mati besede (Jezusa), moje prošnje, temveč milostljivo in usmiljeno me slušaj in usliši!“ S temi lepimi besedami je sv. Bernard klical v Marijo, ves poln zaupanja v njeno pomoč! In po pravici, zakaj preobilne dobrote nam Bog po Mariji deli, in prav primerno se dajo Mariji na jezik položiti besede Salomonove, ki pravi od božje modrosti: „Kdor mene

najde, bo našel življenje in prejel zveličanje od Gospoda!“ Kako pa je Marija naše življenje in kako je Marija naše zveličanje?

Marija je I. naše življenje, ker je 1. mati božja, 2. ker je milosti polna;

Marija je II. naše zveličanje, ker je 1. pribežališče grešnikov; 2. zdravje bolnikov; 3. tolažnica žalostnih; 4. pomoč kristjanov — ktere resnice bomo danes nekoliko premišljevali.

I. del.

Marija je naše življenje.

1. Danes je rojstni dan Marije, presvete Device, veseli god rojstva Marijnega. Zakličem toraj s sv. Avguštinom rekoč: „Prišel je današnji zaželjeni dan preblažene, visoko česčene device Marije; veseli se toraj, o zemlja, po takem tako mogočni Devici posvečenem dnevu neizrečeno poveljučana; zakaj ta Devica je cvetlica na polju, iz ktere se je razcvetla predraga lilija, po ktere rojstvu je bila prestvarjena natora stvarjenega in je bilo izbrisano zadolženje.“

Eva je žalovala, Marija se radovala; Eva je smert prinesla na svet, Marija pa življenje. Po pravici se toraj zemlja veseli, ter prepeva z Marijo: „Moja duša poveličuje Gospoda, in moj duh se razveseljuje v Bogu, mojem zveličarju; zakaj ozerl se je na svojo nizko dekle; ker glej, posihmalo ne bodo blagrovani vsi rodovi zemlje.“

In res, srečno te imenujejo rodovi zemlje, zakaj ljudje, kteri tebe najdejo, najdejo življenje.

Blagrujemo te tudi mi, zakaj ti si sveta božja porodnica, mati Jezusa Kristusa, našega Odrešenika, in dvakrat vesel nam je današnji dan, ker je dan Marijin, od ktere je rojen Jezus, kteri je imenovan Kristus. (Mat. 1, 16.)

In s tem, da je od nje rojen Jezus, je Marija, brez madeža spočeta, postala hči Boga Očeta, mati božjega Sina, nevesta sv. Duha, kar je zares tesna zveza s presveto Trojico. Zatorej ni mogoče, da bi kdo Marijo častil, in bi Boga ne molil; ni mogoče, da bi Mariji česčenje skazoval in bi ne veroval v Jezusa, kteri je blaženi sad Marijnega telesa!

Kedar so v Efežanskem cerkvenem zboru cerkveni učeniki izgovorili resnico, da se mora Marija častiti ko božja mati in božja porodnica, je verno ljudstvo vse veselo klicalo na ves glas: „To je prava kersčanska vera, to je zveličavna vera, tako je prav in dobro; zakaj nobeden ne more biti kristjan, kteri Marije ne spozna in ne časti za mater božjo, ker ni rodila le zgol človeka ampak je rodila Boga in človeka Kristusa z dvema natorama in eno osebo.“

In ker je Marija mati božja, mati Jezusova, nam je tudi studenec življenja. Kdor Marijo najde, najde Jezusa, najde življenje. Kdor v Marijo veruje, veruje Jezusa, in bo živel.

Vsi zaupljivi tedaj lahko kličemo v Marijo: „svojemu Sinu nas

priporoči, svojemu Sinu nas izroči!“ In Marija nas, svojih otrok, ne bo zapustila; zakaj ona ni le samo Jezusova, ampak je tudi naša mati; s križa namreč jo je Jezus sv. Janezu in po njem tudi nam vsem v mater dal. In če je Bog uslišal Joba, kedar je molil za svoje prijatelje; Samuela, kedar je prosil za svoje ljudstvo, Jeremija, prosivšega za Izraelce; bo gotovo uslišal tudi Marijo, kedar bo glas povzdignila za nas, svoje otročiče, kakor ga je povzdignila že toliko in tolikokrat, ter nam sprosila toliko dobrot in milost, da jo po vsej pravici imenujemo mater milosti polno.

2. Danes je rojstni dan Marije presv. Device: veselimo se presereno, zakaj rojena nam je mati milosti polna.

Mogočni asirski vojvoda Holofern je sklenil pokončati kraljestvo Judovsko. Iz tega namena je oblegal tudi mesto Betulijo s svojo vojsko, in razdjal vse vodotoke, kateri so mestu dopeljevali potrebno vodo. V mestu nastane zdaj strašna stiska in mestnjani so že sklenili podati se sovražniku. Kar se dvigne serčna Judita, odseka Holofernu glavo, odpre spet vodotoke in reši stiskano mesto pogina in mestnjane žalostne sužnosti. Ravno to je storila tudi Marija, druga Judita, za ves človeški rod; zakaj Marija je zmagala starega sovražnika, sterla peklenški kači glavo, nam odperla studence božjih gnad; ona, milostipolna, je tako rekoč vodotok, po katerem nam dotikajo božje dari; zakaj ona je mati milosti, mati usmiljena, mati lepe ljubezni. Od nekdanj je bila pripravljena, sprostiti svojim otrokom milosti in dari, ktere so jim pomožni v večno življenje.

Če si želimo časnih dobrot, Marija nam jih sprosi. O kolikokrat že je Marija sprosila svojim vernim otrokom zmago v vojski, zdravje v hudi boleznih, v revščini in pomanjkanju potrebno pomoč!

Kaj pa še le porečem v ozir duhovnih tolažil in gnad, ktere nam Bog v tako obilni meri deli na prošnjo Marije, naše milostipolne matere? O koliko grešnikov je ona spreobrnila s svojo priprošnjo, koliko žalostnih potolažila, koliko omahljivih v dobrem vterdila!

Resnično je, kar pravi sv. Bernard: „Iz obilnosti njenih milost zajemajo vsi, jetnik rešenje, bolnik zdravje, žalostni tolažilo, grešnik odpuščenje, pravični gnado, angelj veselje, sveta Trojica čast, in Sin božji človeško natoro.“

Pridite toraj vsi, ki terpite in ste obloženi, Marija vas bo pozivila in pokoj našla vašim dušam.

Če pa eden ali drugi ni uslišán, ni Marija kriva, temveč on sam, ker ni ali prav prosil, ali pa ni prosil za take dari, ki so mu zares v blagor in zveličanje. Prosimo jo torej prav, ter s potertim, ponižnim, skesanim srcem, prosimo pred vsem drugim za take reči, ktere zadevajo božjo čast in zveličanje naše duše, in Marija nam jih bo gotovo sprosila. In s tim nam bo Marija zares stu-

denec življenja, in se bo spolnilo nad nami, da, kdor Marijo najde, je našel življenje.

II. d e l.

Marija nam je tudi zveličanje v Gospodu, ker je pribežališče grešnikov, zdravje bolnikov, tolažnica žalostnih, pomoč kristjanov.

1. Danes je rojstni dan Marije, presvete Device. Kako lepo nam ta dan v spomin sklicuje naše duhovno prerojenje, po katerem smo v zakramentu sv. kersta bili prerojeni v božje otroke, pa nam tudi v živo prigovarja, zamazano obleko nedolžnosti spet oprati in osnažiti. Marija, brez madeža spočeta, je tudi brez madeža živela; mi pa v grehih rojeni, smo bili pri sv. kerstu od greha očiščeni, pa se le spet lahkomišljeno povračujemo v greh. Z Marijno pomočjo se scer spet spravimo iz sužnosti pregrehe v zakramentu sv. pokore, in na novo oživimo ozdravljeni s sv. rešnjo kervjo Jezusovo, in vendar se spet radovoljno podamo pregrehi v sužnost, in ubijamo svojo ubogo dušo s smertnimi grehi, ter z napuhom, lakomnostjo, nečistostjo, nevoščljivostjo, nezmernostjo, jezo in lenobo. O kdo bi se ne prestrašil, če resno pregleduje dolgo versto pregreškov in pregreh, s katerimi je morda že veliko let žalil božjo pravico, in si že tolikokrat zaslužil večno pogubljenje!

In če premisli in resno prevdari, da ga bo božja pravica poprej ali pozneje zaklicala na odgovor, na ostri odgovor, bi moral grešnik ves obupan strepetati, ko bi tebe ne imel, o Marija, preblažena devica, ki si pribežališče grešnikov. Grešnik, ki tebe najde, bo našel zveličanje v Gospodu.

Zatorej nikar ne obupajmo, ljubi moji! Tisuč in tisuč grešnikov je bilo na Marijno priprošnjo otetih gotove smerti, rešenih večnega pogubljenja. „In ko bi bili vaši grehi rudeči kot škerlat, bodo beli kakor sneg,“ prigovarja Marija grešnikom, in jim serčnost daje: „le spokorite se, poboljšajte se, in bogaboječe živite posihmalo!“

Le urno tedaj na delo, usmiljenja vredni grešniki! Če vas plašijo skušnjave, ne bojte se. Na strani vam bo stala Marija, koja je hudemu duhu strašna kakor vojska dobro vredjena. — Če se bojite božje pravice in se vas obupnost prijemlje, poslušajte, kaj vam sv. Anzelm pove rekoč: „Kterih božja pravica ne more zveličati, jih bo zveličala dobrotljivost in milost (usmiljenje prečiste) device“. — Če ste maloserčni zavoljo svojega uboštva na dobrih delih, vam to le povem: Ko so nespametne evangeljske device pozabile olja vzeti seboj za svoje svetilnice, in so potem vse osupnjene in prestrašene terkale na zapete duri rekoč: Gospod, gospod, odpri nam! niso bile uslišane. Ženin jim je od znotraj odgovoril: Ne poznam vas! Ko bi se bile pa te device od ženina obrnile do neveste in bi bile

namesto: Gospod, gospod! rekle: Gospa, ljuba gospa! nevesta Kristusova, odpri nam! bi bile gotovo milost našle; zakaj katerih božja pravica zveličati ne more, jih bo zveličala dobrotljivost in milost Device. Kedarkoli se tedaj bojimo stopiti pred obličje razžaljenega ženina, obrnemo se do neveste Kristusove, do njegove ljube matere, do matere usmiljenja, do pribežališča grešnikov; in ona bo usmiljenje imela s svojimi zašlimi otroci, in nam odpuščenje in zveličanje sprosila pri svojem ljubem Sinu.

2. Danes je rojstni dan Marije, presvete Device. Rojena nam je danes ona, katero imenujemo zdravje bolnikov. Zmed mnogih čudnih ozdravljevanj, ktera so se godila na priprošnjo Marijno, naj vam povem le enega: Neka imenitna ogerska gospa je imela edino preljubljeno dete, in glej, Gospod je gospo na poskušnjo postavil in detetu smertno bolezen poslal. V smertnih težavah dete leži, in mu merzel pot po čelu stoji; mater pa serce boli, da vsa obupana kliče in ječi: „Oh pomagajte, pomagajte mojemu detetu!“ Pa nikogar ni, da bi mu pomagal! V tej stiski pa kakor blisk šine materi skoz glavo misel na Marijo, zdravje bolnikov. K njej se zdaj oberne, k njej zdihuje rekoč: „O mila mati Marija (Marijacejska), stoj nam na strani! O sveta Devica, ti zdravje bolnikov, reši mi dete!“ — in od tiste ure je detetu odleglo, in je ozdravelo.

In koliko drugih sinov in hčer, ne sicer na telesu ampak na duši bolnih, je bilo ozdravljenih staršem nazaj danih na Marijno priprošnjo! Če imate tedaj otroke bolne na duši, ki se znajdejo v nevarnosti, nedolžnost zgubiti, ali pa so jo morda že zgubili, in vaša opominjevanja in svarila in žuganja nič ne pomagajo, obrnite se k Mariji, svoje otroke jej izročujte, jej darujte, in Marija, zdravje bolnikov, vam jih bo rešila večne smerti, ter jim sprosila resnično spokorjenje in zveličanje.

3. in 4. Danes je rojstni dan Marije, presvete Device. Veselimo se, rojena nam je ona, ktera je tolažnica žalostnih, pomoč kristjanov.

Ta svet nam je res solzna dolina, v kateri je ni popolne sreče. Povsod, kamurkoli se ozremo, najdemo revščino, nahajamo križe in težave, vidimo žalost in bolečino. Vsak človek ima svoje žalostne dni. Bo pa mar zavoljo tega Marijin častivec obupal? O ne, ljubi moji! če se nam tudi v žalosti in nesrečah nebo stemni, nam sveti vendar le še zgodnja danica, tolažnica žalostnih, pomoč kristjanov. Ona ne pusti, da bi se potopil čolnič našega življenja, temveč ga varno vodi v varno zavetje (barkostajo). Zgodovina naše dežele nam lepo spričuje v obilnih zgledih, kako da je Marija, pomoč kristjanov, pogina otela tako posamezne ljudi, kakor tudi cele narode. Pomagala je Marija našim slavnim dedom serčno vojskovati se zoper nevernega Turka. Z navdušenim klicem: „Jezus in Marija!“ so se vergli nad sovražnika, in ga zmagali z Jezusovo in Marijno po-

močjo: in le od kar se Marija manj časti ko nekdanj, so prišli žalostni, revni časi.

Sklep.

Zatorej ti obljubimo, o sveta Devica, vedno zvestobo in vedno češčenje in izročimo sebe in svojo milo domovino v tvoje varstvo. Pred tebe pokleknemo, k tebi zdihujemo rekoč: O mati milosti, naša pomočnica, blagoslovi nas, svoje ljudstvo, blagoslovi našo ljubljeno domačo deželo, blagoslovi hribe in doline, polje in travnike, mesta in vasi in vse ljudi, majhne in velike. Dodeli nam edinstvo in mir. Blagoslovi vse duhovske in deželske gosposke, da nas bodo napeljevale k vsem, kar zamore biti k božji časti in pripomoči k našemu zveličanju. — Odverni milostljivo od nas kugo, lakoto, vojsko in žalostne revne čase. — Prosi za nas zdaj in vselej, kedar koli se znajdemo v kaki nevarnosti, in potrebujemo tvoje pomoči. Prosi za nas pa še posebno ob naši smertni uri, ob uri, o kateri nas vse zapusti, nas smertne težave obhajajo, in duša po hudem boju telo zapusti; o tisti strašni uri nam stoj na strani, o mila, o dobrotljiva, o sladka devica Marija; obrni takrat svoje milostljive oči na nas, obriši nam solzne oči, vlij nam hladila v trepečo dušo, sprejmi jo v svoje naročje in jo nesi k tvojemu ljubemu Sinu Jezusu, da po tebi življenje prejmemo in zveličanje v Gospodu! Amen.

II. Pridiga za Malo Gospojnico.

(Marijino rojstvo je veselja polno za nas; gov. J. A.)

„Tvoje rojstvo, o božja porodnica, je veselje oznanilo celemu svetu!“

Tako cerkev v duhovnih molitvah danesnjega dne.

Vvod.

Ko se je našemu svitlemu cesarju leta 1855. rodila prva hči Sofija, so po vseh velikih mestih 21krat s topovi ustrelili, in tako svoje veselje zavoljo cesaričnega rojstva naznanjevali. Rojstni dan cesarjev pa vsako leto tudi po deželi slovesno obhajamo. — Kdo bi nam tedaj zameril, če rojstni dan nebeške kraljice in ljube naše matere Marije veselo obhajamo? Saj nam je njeno rojstvo prineslo toliko veselja, sreče in tolažbe, kakor za Jezusovim rojstvom nobeno drugo. Prav je tedaj, da se Marijnega rojstva veselimo, da danesnji praznik slovesno obhajamo, saj cerkev to sama danesnji

dan v brevirju spozna in kliče: Tvoje rojstvo, o božja porodnica, je vsemu svetu veselje oznanilo!

Da se bomo še bolj prepričali, koliko veselja in tolažbe nam je Marijino rojstvo prineslo; pogledjmo le bolj natanjko okoljščine njenega rojstva. Posebno čas, kdaj je bila Marija rojena, nas mora z veseljem napolnjevati. Če pogledamo

1. mesec, 2. dan, 3. uro Marijnega rojstva, bomo našli, da nam vse te okoljščine le veselje oznanujejo.

In ravno o tem hočem zdaj nekatere besede spregovoriti. Naj bo vse Bogu in Mariji v čast!

Razlaga.

Božja modrost se kaže v velikih in malih rečeh. Tudi to, kdaj in kje kdo na svet pride, se zgodi po božjih nerazumljivih namenih. In če Marijnega rojstva časne okoljščine pogledamo, bomo spoznali, da je že v tem vzroka dovolj, da se ga veselimo. Pogledjmo najprej

1. mesec Marijnega rojstva. Ta je september ali kimovec. — Prejšnji mesec je solnce stalo v znamenju leva; ta mesec pa je stopilo v znamenje device. — Prejšnji mesec pa že postane bolj hladno, pa vendar ne merzlo; z eno besedo, prav prijetno. To nam nekakošno kaže razlček stare in nove zaveze. — V stari zavezi je Bog vladal enako levu z ojstrostjo in je prestopke in grehe navadno precej in hudo kaznoval (Kore, Datan in Obiron; godernjavci v puščavi itd.) — Ko pa je z Marijo zasvetil čas nove zaveze, ko se je prikazala devica, je Bog nekako milejši postal; zavoljo device in njenega Sina svetu prizanaša.

V tem mescu tudi grozdje zazori; kakor bi hotlo naznaniti, da je Marija tista terta, na kterej je zrastel najzlahtnejši grozd, Kristus Jezus, ki je stlačen na križu prelil zadnjo kapljo sv. rešnje kervi, da nas je opral vseh madežev in da je tako pravično jezo razžaljenega nebeškega Očeta potolažil.

2. Pogledjmo dan Marijnega rojstva, in se bomo tudi tukaj prepričali, koliko tolažbe je v tem za nas. Rojena je bila 8. septembra. Številka zveličanskih čednost in nam kaže, da je Marija vse te čednosti, zavoljo katerih Jezus ljudem zveličanje obeta, vse in v popolnosti imela. Ona je bila zares uboga v Duhu; krotkejšega in mirnejšega človeka ni bilo nikdar na svetu; ona je žalosti in grenkosti za Jezusom največ uživiljala; ona je hrepenela le po čednosti, je bila lačna in žejna pravice; ona je bila najčistejša in brez madeža, ona je bila črez vse usmiljena in je vendar toliko preganjanja terpela. Te čednosti tedaj, katerih pri drugih le posamezne dobimo, je ona vse in v popolnosti posedla. Ona je bila tedaj res zveličana, pa je s tem tudi nam upanje zveličanja prinesla.

Dan Marijnega rojstva je bil po menitvi cerkovnih učencikov: sabota; sabota, dan počitka v stari zavezi in dan pripravljanja na

počitek v novi zavezi. Če nedelja pomenja večni počitek in zveličanje v nebesih, je sabota nekakošno napovedalka tega večnega počitka in zveličanja in ker je Marija na saboto bila rojena, nam to kaže, da nam je ona prva upanje večnega zveličanja prinesla. — Zato je tudi sabota že od nekdanj Mariji v čast odločena in postavljena.

3. Poglejmo zdaj še uro Marijnega rojstva. — Več cerkvnih učencov je teh misli, da je bila Marija zjutraj ob zori rojena, ko se dani. Tudi to ima veliko tolažbe za nas in ni brez pomena. Ob jutrajni zori se umika noč in ni brez pomena. Ob jutrajni zori se umika noč, in dan se približuje. Tako je bilo v duhovnem pomenu ob Marijnem rojstvu. Noč tame, pregrehe in nevednosti se je jela umikovati in preden je sonce pravice zasvetilo, Jezus Kristus s svojim nebeškim naukom, je napočila jutranja zarja, je priplavala zgodnja Danica, devica Marija — in nam je tako napovedala in upanje prinesla našega odrešenja. In tako je še zdaj Marija tolažba in upanje grešnikov in bolnikov. Težko bo prišel grešnik k spoznanju resnice, če ga ne obsije popred jutranja zora, če ga ne omeči popred Marija. In kakor bolniku, ki vso noč ni stisnil očesa, proti jutru oči skupaj padejo in mu nekoliko odleže, tako je res tudi Marija bolnemu kristjanu tolažnica in pomočnica; ja ona daje obema, grešniku in bolniku upanje odrešenja.

Sklep.

Zares, Marijno rojstvo je veselja polno za nas. Mesec, dan in ura njenega rojstva nam oznanjuje zveličanje, ktereга nam je Marija prinesla, in nas napolnuje s sladkim upanjem. Hvalimo toraj Boga, da nam jo je dal; hvalimo Marijo, da nam je tako dobra! Učimo se pa tudi mi iz njenega rojstva, skerbeti za zveličanje, ktero nam njeno rojstvo napoveduje.

Tudi naše rojstvo, preljubi, je našim staršem, prijateljem in znancem veselje prineslo; in gotovo so se pri našem rojstvu nadjali, da bode enkrat kaj prida iz nas. Od Marije se sme danes reči in se bo rekalo do konca dni, da je njeno rojstvo svetu veselje prineslo. Ali pa se morejo tisti, ki so se našega rojstva nekdanj veselili, danes še veseliti? Ali nas ni že pri pogledu kakošnega hudobneža, nerodneža, velikega grešnika želja obsla, ki je zapisana pri sv. Matvezu (16, 24.), da bi bilo boljši, ko bi ta človek nikoli rojen ne bil? Ali se more Bog našega rojstva veseliti, ali Marija, ali angelji? Ali ne bo Bog od marsiktereга zmed nas tudi rekel, kakor je rekel nad hudobnimi ljudmi o Noetovem času: Žal mi je, da sem tega človeka vstvaril! (1. Mojz. 6, 7.)

O če je temu tako, preljubi! potem hitimo, da svojim staršem, naj bodo še tukaj ali pa že tam v večnosti, s pravo pokoro veselje napravimo, da jim ne bo žal zavoľjo našega rojstva, ampak da bodo vendar vzrok imeli se ga veseliti. Delajmo še ob času pravo po-

koro, da razveselimo Boga in Marijo in angelje; saj je zapisano, da bo v nebesih veselje nad grešnikom, ki se spokori. (Luk. 15, 7.)

Ker je pa prava spokornost velika gnada, in le po Marijni prošnji vse gnade zadobiti zamoremo, stopimo danes k Marijni zibelki, prosimo jo za to gnado in recimo z besedami enega njenih častivcev (Gerzon): Stori, o sveta Devica! da na dan tvojega rojstva grehu in svetu odmerjemo, zanaprej Bogu živimo in se tako predimo za nebesa. Amen.

Pridiga za XV. pobinkoštno nedeljo.

(Našega življenja čas je kratek in negotov)

„Glej, merliča so nesli, edinega sinu
svoje matere, in ta je bila vdova.“
(Luk. 7, 12.)

V v o d.

Kakor kosec na zelenem travniku gerde in lepe rože poseče, tako tudi smert brez razločka stare in mlade pokosi, ter cvetečo devico ravno tako, kakor revnega sivčeka v hladno posteljo černe zemlje položi. „Zakaj človek od žene rojen, pravi modri Tobija (14, 12.) le malo časa živi; in je poln nadlog; požene kakor rožica, vsahne, zgine, kakor senca in nikoli stanoviten ne ostane.“

Mladenč, o katerem današnje evngelje pripoveduje, je bil v najboljših letih, zdrav in vesel in se gotovo ni smerti nadjal; bil je edini sin svoje matere, ki je bila vdova in ga je iz serca ljubila; ali smert ni gledala na njegova rudeča lica, ni porajtala na solze žalostne matere, temuč s svojo neusmiljeno koso ga je pokosila, ga na mertvaške pare položila in potem so ga k grobu nesli.

Ravno tako, ljubeznjivi moji! tudi naši dnevi hitijo in čas našega življenja doteka; kmalu bo tudi za nas zadnja ura na zemlji odbila in trava po našem grobu rastle, zatorej se ne zanašajmo na svoja mlada leta in ne zaupajmo preveč svojemu zdravemu truplu, zakaj človek ne ve za svojo smert, temuč kakor se ribe lovijo na iglo in tiči na stave, tako se tudi ljudje vjemajo v zaderge, kedar jih nesreča na nagem zadene. (Prid. 9, 12.) Vsaka ura, katero v lenobi ali v grehu zgubimo, je za vselej zgubljena in nikoli je več ne bo nazaj.

Zatorej ljubi bratje in sestre moje! ne ljubimo sveta in njegovih kratkočasov, ampak delajmo in skerbimo za nebesa, ker čas je kratek in smertna ura se nam

vedno bliža; to bom pokazal v I. delu; delajmo in skerbimo za nebesa, ker čas naše smerti je negotov, to bom pokazal v II. delu.

Največi vzrok, da toliko ljudi nesrečno umerje, je to, da malokateri premisli, kako kratko in minljivo je naše življenje na svetu, dasiravno se smert naglo približa in nas lahko nepripravljene najde. Pomislimo torej danes to veliko resnico, morebiti vam jo bom že jutre s svojo smertjo poterdil ali pa vi meni s svojo.

Preden pa začnem, priporočim se vam za navadno poterpljenje.

I. del.

Nobena dereča voda tako hitro ne teče, nobena tica tako naglo ne leta in nobeden blisk tako urno skoz temne oblake ne švigne, kakor čas našega življenja hiti; on beži, kakor ponočne teme pred jutranjim solncem, kakor nastreljena zverina pred svojim strelcem. Ena ura podi drugo, en dan beži pred drugim; iz dnevov nastanejo tedni, iz tednov mesci in iz mescev leta, in vsi se izgubijo v neznanosti, da jih ne bo nikoliki več nazaj.

Naši prvi stariši so živeli veliko sto let. Adam je živel devet sto in trideset let, Javed devet sto in dva in šestdeset let in Metuzalem blizu tisuč let, in vendar je njih življenje preteklo, kakor blisk, ki se na oblaku zasveti in takoj spet zgine. „Mi pa, govori sv. pismo (Ps. 89, 9. 10.) živimo po sedemdeset let in če je veliko osemdeset let, in kar je črez, je britkost in bolečina.“

Ko bi nas kdo črez petdeset ali šestdeset let iskal, koliko bi jih našel izmed nas, ki se zdaj tukaj najdemo? Lehko bi nas na perste preštel, ker večjidel homo že v grobih počivali in še povedati ne bo nobeden vedel, kam so nas zakopali; červi bodo naše meso snedli in naše kosti bodo se v prah spreobrnile; zakaj naša leta so kakor pajčevina, govori sv. pismo, le majhen veter potegne, in naše življenje se preterga kakor tenka nit.

Zato pa, ljubi moji! nikar tako mlačno ne živimo in zatega časa tako po nepridnem ne tratimo. Čas je kratek, opominja sv. Pavelj, ne ravnejte, kakor nespametni, ampak kakor pametni; prihodnji čas dobro obračajte; delajte, dokler je dan, ker prišla bo noč, ko ne bo več mogoče delati. — Popotnik, ki se je zamudil in zadej ostal, hodi potem bolj hitro, da prihiti, kar je zamudil, in da ob pravem času pride, kamur se je namenil; ravno tako začnite tudi vi, ki ste morebiti veliko lepega časa v grehu zgubili in najboljša leta v razuzdanost zapravili, zdaj bolj hitro hoditi proti nebesom, bolj pridno delajte in imejte več skerbi za svoje zveličanje. „Ne spravljajte si zakladov na zemlji, pravi Jezus, katere rija sne in molj konča, in katere tatje izkopljejo in ukradejo, temuč pripravljajte si zaklade v nebesih, katerih rija ne sne in molj ne ukonča.“ (Mat. 6, 119.) Ali če okrog sebe pogledam, kakor evangelijski go-

spodar, vidim povsod veliko trumo lenega, vtrajljivega in malo-pridnega ljudstva; vidim toliko posvetnežev, ki sv. nedelje in praznike mesto v božjo čast, le v svoje pogubljenje obračajo, ki mesto k službi božji hodijo po postranskih potih, se po oštarijah klatijo, ali pri goricah brez mere popivajo ali pa pri plesu, pri godcih in pri igri svoje veselje iščejo. Vidim jih veliko, ki več tednov in več let sovraštvo in jezo v svojem sercu držijo, svojega bližnjega z nevoščljivim očesom gledajo in tako sami sebi čas svojega življenja prikrajšajo. Oh gorje vsem takim! Kakor bistra voda po gladkem potoku tako tečejo tudi vaši dnevi, in kakor listje od drevja, tako bote tudi vi v zemljo padali; smert vam je vsak dan bližej in vi ste vsak dan bližje pogubljenja. — Jes vidim toliko mladenčev, ki leta svoje mladosti izgubijo v grešnih kratkočasih in v slabih tovaršijah, in s pijanostjo in nečistostjo svoje zdravje zapravljajo; in toliko dekličev, ki svoja mlada trupla z gerdim grehom gnjusijo, in mesto da bi v nedolžnosti svojega serca pošteno in tiho Bogu služile, le v pregrešnih željah svoje veselje najdejo! — Zdaj nič ne porajtate in se mi posmehujete, kedar vam žugam in vas k pokori kličem, ali prišla bo tudi za vas ura, ko bote spoznali svojo neumnost, ko se bote namreč morali na smertno posteljo vleči in mertvaško svečo v roke vzeti. Vaša glava zdaj skerbno nališpana bode polna bolečin, vaše zapeljive oči bodo otemnele, vaš zapeljiv jezik bo ves sežgan, počasi in z veliko težavo bote dihali, kri bo postajala merzla, meso bo izpito in serce se bo nehalo gibati. — Takrat, ljubi moj! boš spoznal, da si goljufan; takrat se boš spomnil na to, kar ti zdaj povem, da konec greha ne more biti nego žalostna smert, takrat bo že prepozno. Okolistoječi bodo ti oči zatisnili, te revno oblečenega v trugo djali, na pokopališče nesli, te v jamo zagernili in od tvojega zalega trupla, o katerem si zdaj toliko domišljuješ, v kratkem ne bo drugega, kakor malo persti in praha. In to kar ti zdaj pripovedujem se vtegne že to leto prigoditi, se vtegne že ta teden prigoditi, morebiti že jutre ali celo že danes, kar ti bom dokazal v

II. delu.

Naše življenje je kratko in dan našega računa se zmiraj bliža, kedaj pa bo tisti dan prišel, to ni nobenemu človeku znano. Smert zmiraj naprej žanje; tukaj pade eden, tam drugi in nobeden ni pred njenim serpom varen. Tukaj napade mladenča v cvetu njegovih let, tam zgrabi moža močnega, kakor hrast, in tam spet vloví starčeka, ki se komaj še ob palico opira. Danes prebode mater v sredi svojih otrok, jutre zadavi mlado dete v naročji njegove matere, in v lepo zidano hišo stopi ravno tako korajžno, kakor v slamnato hišico. „Njena nastava, pravi brunni Job (18, 10.), je v zemlji skrita, in njena past na stezdi“. Če greš v posteljo, te vtegne božje zadeti,

če greš na polje, vtegne te strela pobiti, in če doma ostaneš, vtegne te hiša zasuti. Če greš na levo, te lahko smert od desne zadene, in če bežiš na desno, te smert od leve vlovi. Smert je gotova, le čas in kraj je negotov. Koliko jih je še lanjsko leto živelo zdravih in veselih, ki na smert niso nič mislili, danes pa so že v grobu segnjiti; in le malokdo se jih še spominja. Koliko jih tudi izmed nas drugo leto obsorej ne bo več zemlja nosila, ampak bomo že v grobu trehneli; zakaj smert, govori sv. Lukež, je podobna gospodarju, ki na skrivnem pride, kedar se hlapeci najmanj zanašajo. Tudi Sin človekov bo prišel ob uri, ob kateri se vam ne bo dozdevalo. (Luk. 2, 40.)

Kralj Faraó se je v valovih rudečega morja potopil, Jakobov sin je bil v nesramnem djanju umorjen, Holofernes je bil v pijanosti iz tega sveta poklican, in Baltazar je bil od vesele pojedine pred strašni sodnji stol pozvan. Kaj boš pa storil ti grešnik, če te neusmiljena smert v pregrešnem življenju zaleze? Če te ravno takrat zgrabi, kedar se v pijanosti opotekaš ali kedar s sovražnim srcem ležat greš? Kaj boš storil, če te smert ravno takrat popade, kedar tuje blago kradeš? kedar po njivah, po vinogradih in po hostah svojemu bližnjemu škodo delaš? Kaj boš storil ti nesramni nečistnik, če te smert ravno na nesramnem potu zgrabi? Ali misliš še le v zadnji uri svoji nečistnici slovo dati in še le takrat pokoro delati? O takrat bo za to prepozno! — Kaj boš storila, ti nesramna ženska, če te smert z nečistim grehom obloženo pelja pred božjo sodbo? Ali misliš še le na zadnjo uro svoje zapeljive tovarše zapustiti? O takrat bo prepozno! Tvoje pregrehe bodo se te oklenile, kakor strupene kače in te v dolgo večnost spremljale. — Klicali in klicale bote z milim glasom: „Gospod, Gospod! usmili se nas!“ On pa bo odgovoril: „Jes vas ne poznam; poberite se proč v peklenski ogenj, ki je pripravljeno hudiču in vsem njegovim tovaršem.“

Vzbudite se torej, o grešniki! ki take strašne resnice slišite, vzbudite se iz svojega grešnega spanja in pripravite se k srečni smerti, dokler je še čas, saj vidite, da na zadnjo uro ne bo več časa, ne priložnosti.

Pogubljene v peklju, pravijo cerkveni učenci, nobena reč tako grozno ne peče, kakor ta, da so lepi čas po nemarnem zapravili ter v pekel prišli, dasiravno bi bili lahko zveličani, ko bi bili čas prav obračali. O mi neumneži in nesrečniki! vpijejo v neizmernih mukah in bolečinah pogubljeni v peklenskem breznu! Koliko lepega časa smo imeli na svetu, pa smo ga v praznih norčijah, v posvetnih igračah zapravili; lahko bi se zdaj v nebesih s svetniki veselili, pa čas smo zgubili, in zdaj moramo tukaj večno goretí brez upanja, da bi bili kedaj rešeni. O ko bi bilo mogoče, še enkrat na svet priti, vse drugače bi živeli, nobene minute ne bi zamudili in bi le Bogu služili in za svojo dušo skerbeli. — Ali prazne so njihove

želje in zastoj je njihovo zdihovanje, kar je zamujeno je zamujeno, in na večne čase bodo sibo božje občutili.

Zavoljo tega tedaj, ljubeznjivi moji! ne zamudimo lepega časa, da se ne bomo vekomaj kesali. Jes ne vem in tudi vi ne, koliko časa bo še Bog svojo roko nad nami iztegnjeno deržal, preden nas udari, in koliko minut bomo še živeli, preden nas k sodbi pokliče. Bodimo torej zmiraj pripravljeni; bojmo se greha, ki nam nebesa zapira in pekel odpira, potem tudi smert ne bo za nas nič strašnega imela, ampak vesele nas bo peljala v naročje našega božjega Odrešenika in njegove svete matere, device Marije. Amen.

Pridiga za praznik sladkega imena Marije.

(Od sramožljivosti.)

„Ko je pa to slišala, se je prestrašila nad njegovim govorjenjem, in je mislila, kakošno bi bilo to pozdravljenje.“
(Luk. 1, 29.)

Vvod.

Ni bilo ljudstva na svetu bolj hudobnega in razuzdanega, kakor je bil Judejski rod ob času Kristusovega rojstva. Kolikokrat ste že slišali od kralja Herodeža, ki je bil tako grozoviten in kervoželjen, da je cesar Avgust rekel, da bi rajši bil njegovo prase, kakor njegov otrok. Znano vam je tudi od Herodijade, nesramne ženske, ki je bila od svoje nečiste ljubezni tako oslepljena, da je bolj pozelela kervavo glavo Janeza Kerstnika, kakor pol kraljestva. In kako potuhnjeni in spačeni so bili farizeji in pismarji, smo vsi prepričani in skoro na vsaki strani sv. pisma najdemo. — In vendar — glejte! kako čudna je previdnost božja — ravno v tistih zalostnih časih so živele tudi nekatere silno brumne duše; Sv. Janez, od katerega Jezus sam pravi, da med vsemi od žen rojenimi ni bilo svetejšega od njega; sv. Jožef, katerega je Bog sam za varha svojemu ljubljenemu Sinu izvolil; med vsemi pa se je, kakor danica med zvezdami svetila Marija, najčistejša med vsemi devicami, kar jih je kedaj po zemlji hodilo. Bila je bolj nedolžna, kakor mlado jagnje, ki se po zeleni travi pase; sveta je bila bolj, kakor angelj Gabrijelj, ki jej je češčenje prinesel; čista je bila bolj, kakor rumeno solnce, ki se na visokem nebu blišči in sramožljiva je bila tako, da se je celo angelja vstrašila, ko je v njeno tiho kamrico stopil. Učite se od nje, opominja sv. Ambrož, učite se žene in dekleta, kako sra-

možljive morate tudi ve biti, kedar se znajdete v družbi moškega spola. Od tega vam bom danes govoril.

Pokazal vam bom v I. delu, kako sramožljiva je bila Marija v vsem svojem zaderžanji in v II. delu: kako skerbno jo moramo v tem posnemati.

Preden pa začnem, prosim tebe, Marija, za tvojo mogočno priprošnjo, vas pa, ljubi poslušalci, za navadno poslušanje!

I. del.

Marija se je prestrašila, pripoveduje nam sv. evangelje, ko je angelja zagledala, zakaj njena navada ni bila, veliko se z moškim spolom pogovarjati in brez potrebe se ž njim pečati. Ko je tedaj videla, da je sama in da ni nobene priče zraven, se je prestrašila in močno bala za svojo nedolžnost. Posebno pa se je polna svete groze začudila, ko je slišala angelja reči, da bo mati postala, in je vsa zamišljena vprašala: „Kako se more to zgoditi, ker nobenega moža ne poznam?“ — O Bog daj tudi v naših časih in pri nas kaj takih fantov in deklet, ki z lahko vestjo porekó, da ne vejo, kaj je drugi spol. Ali dnevi tečejo in leta so se preobrnili in ž njimi so se tudi ljudje spreobrnili. Marija je trepetala, ko je angelja zagledala, sedanja dekleta pa nič ne trepečejo, kedar ponočni zapeljivci k njim pridejo ter jih v greh vabijo in napeljujejo; še celo vesele so in dobro se jim zdi, in jih same k sebi vabijo in v greh nagovarjajo. O ve vse, ki ljubite take ponočne tovaršije ter z drugim spolom grešno znanje delate, ve vaši nebeški materi niste nič podobne in se tudi ne bote ž njo veselile.

Marija se je vstrašila angelja, ko je po dnevi k njej prišel, in po dnevi se je bala ž njim govoriti; sedanji fantje pa grejo po noči in se z ženskim spolom pogovarjajo; kakor ponočni tiči v temi okoli letajo in sebe in druge zapeljujejo ter zdravje in sramožljivost zapravljajo. O vi vsi, ki tako delate, vaša pota niso prava, ampak peljajo naravnost v pogubljenje, ker po poti ponočnega vasovanja še ni nobeden srečen postal, tudi vi ne bote. Marija se je bala z angeljem pogovarjati, ter je le toliko govorila, kolikor je bilo treba; zdaj pa fantje in dekleta skupaj hodijo ne samo zato, da se veliko nepotrebnega pogovarjajo, ampak tudi zato, da še hujše reči doprinašajo. Ali ne veste, da se tudi slaba goba vžge, če kdo neprenehoma kreše; tako tudi vi ne morete čisti in brez greha ostati, če pripuščate nesramno seganje, nesramno objemanje in druge take nespodobnosti.

Sv. učenički pravijo, da je bila Marija tudi silno lepega obraza in zalega lica; lepa je bila, pravi sv. pismo, kakor bela luna, ki se izmed temnih oblakov prikaže, in nobenega madeža ni imela nad seboj. Pa ona se s svojo lepoto ni nikoli ponašala in nikoli ni želela človeškim očem dopasti. Sv. Bonaventura pa pravi, da je bila tako

sramožljivega pogleda, da je v slednjem, ki jo je videl, ljubezen do čistosti vnela in vse nespodobne želje pogasila.

O kako lepo je tudi zdaj, če fantje in dekleta ne prevzetujejo, ampak v svojem zadržanji in oblačilu ponižnost kažejo; Bog je takih vesel in ljudje jih radi imajo. Toda zdajna mladina vse drugače ravna. Koliko jih vidimo, zlasti ženskega spola, ki si vse prizadevajo, da bi bile prav lepe in bi vsem dopadle; novo obleko po novih šegah si omišljujejo in svoje lase na vse načine spletajo, in nikoli niso tako vesele, kakor takrat, če jim kdo reče, da so lepe in zale postave.

In vendar nam ni nič na svetu tako nevarno, kakor telesna lepota, če ni serce nedolžno, in ni je reči, ki bi na svetu toliko hudega storila, kakor nališpana ženska, ki je tudi v svojih željah razuzdana. — Posnemajte torej Marijo, ki ni nikoli imela skerbi za lepoto, ampak le za svoje devištvo, in katero je Bog za svojo mater izvolil, ne zavoljo njenih lepih oči ali zavoljo njenih lepih lasov, ampak le zavoljo njenega nedolžnega serca. „Vendar ne mislite, pravi sv. Ambrož, da je Marija bila kakor mutasta in ni nikoli nobenega nagovorila; ona je govorila, pa vse njene besede so bile modre, sramožljive in poštene. Tudi nikar ne mislite, da ni nikoli v nobeno drugo hišo stopila; šla je tudi ona v vas in ljudi obiskovat, pa le k pametnim ljudem, v poštene hiše in ne prepogostokrat, črez prag zanikerne hiše pa ni nikoli svoje noge djala. Njena hoja je bila ponižna, njen smeh ni bil neumen, njen glas ne preglasen, njene oči so bile polne sramožljivosti, njena usta polna modrosti, in da ob kratkem rečem: v vsem svojem življenji se je tako zadržala, kakor se spodobi za devico vseh devic in za mater božjo.“

Kako pa moramo mi njeno sramožljivost posnemati, bote slišali v

II. delu.

Ako hočemo Marijo posnemati, moramo biti

1. sramožljivi v svojih očeh in ničesa ne gledati, kar se ne spodobi in kar nam je nevarno. Nekateri moški imajo navado, da se pred cerkev vstopijo, kjer ženske ven in noter hodijo, ter vsako pogledajo, kakošna da je in kako je napravljena, in če v cerkvi katero žensko vidijo, ki jim dopade, ročno svoje oči na njo obračajo in gerdo poželjenje pasejo. Takí nimajo nobene sramožljivosti in njihova nedolžnost ali umira ali je že umerla. Ravno tako tudi ženske, ki se po moškem spolu ozirajo in vsakega na tanjko pogledajo, ki mimo njih gre, očitno kažejo, da slabo poželjenje pasejo in niso več čistega serca, zakaj kdor koga od drugega spola s poželjivimi očmi pogleda, pravi Jezus, je že prešestoval z njim.

Ako hočete Marijo posnemati, morate tudi biti

2. sramožljivi v svojem govorjenju, ker Marija v celem življenji ni nič nespodobnega zinila. Zavoljo tega bežite in

nikoli ne hodite v take hiše ali družbe, v katerih imajo nesramne kratkočase ali kjer zoper čistost in sramožljivost govorijo. Sramožljiv človek se ne bo nikoli gerdim besedam posmejal in ne bo nesramnega zapeljvca nikoli lepo pogledal. Pri tej priložnosti vas, ljubi moji! spet lepo prosim in opominjam, bodite bolj sramožljivi s svojim jezikom, kakor ste do zdaj bili. Dokler bote pri svojem delu imeli toliko gerdih šal in toliko klafanja, kakor do zdaj, je malo dobrega od vas upati in vi bote vedno v nevarnosti zapeljevanja. — Očetje in matere! kedar delavce na delo jemljete, terdno jim povejte, da ne smejo tako gerdo govoriti, kakor imajo navado, in če se ne dajo posvariti, jih rajši drugikrat več ne vzemite, saj bote že druge dobili.

3. Ako hočete Marijo posnemati, morate se tudi sramožljivo nosite in zmiraj pošteno oblečeni biti. „Kar je sramožljivo, pravi sv. Pavelj, kar je prav in pošteno, to imejte pred očmi in tega se deržite.“ Zavoljo tega, ljubi stariši! če vidite svoje majhne otroke, da nespodobno sedijo ali se nagi valjajo ali tergajo, nikar jim tega ne pripuščate. Če jih oblačite ali izslačite, nikar tega vpričo vseh ljudi ne storite, sicer jih kmalu ne bo nič več sram, in v eni postelji naj nikoli otroci obojega spola ne ležijo. Koliko otrok se tako pohujša, vam ne morem dopovedati. Sv. devica Potamjana je bila obsojena, da mora do nagega slečena in v kotel vrele vode vtopljena biti. Ko je to zaslišala, se je vsa prestrašila in žalostna postala. Pokleknila je pred svojega sodnika, povzdignila roke in rekla: „Tepite me in mučite me, kakor se vam zdi, le mojo obleko mi pustite. Kar sem odrasla, še nobeno oko mojega golega života ni videlo, in nobena roka se ga ni dotaknila, ne storite mi tudi zdaj v moji zadnji uri te sramote, ampak oblečeno me umorite.“ In tako dolgo in lepo je prosila, da so jej to privolili, in potem se je vsa vesela svojim ubijavcem v roke dala.

Zakrivajte tudi vi, deklīči! varno svoje telo, in nikar si ne omišljujte nespodobnega oblačila. „Kar sem odrastla, je sv. Potamjana rekla, se me nobena roka ni nespodobno dotaknila.“ Oj blagor vsaki, ki je tako čista in sramožljiva. Katere pa tega ni nič več sram, za tiste je to slabo znamenje. Kedar bolnik svojih bolečin več ne občuti, bo kmalu umerl, in katera nespodobne reči brez sramožljivosti lahko gleda ali posluša ali pripušča, kaže, da ni več nedolžna.

Ali ne samo neoženjenim, ampak tudi oženjenim je sramožljivost zelo potrebna. David je bil oženjen, pa v svojih očeh ni bil sramožljiv, zato se je tako hudo pregrešil. Putifarjeva žena je bila omožena, pa sramožljiva ni bila, in zato je od nečistega poželjenja vsa gorela, ko je Jožefa zagledala! in sv. pismo opominja vse brez razločka: „Nikar po drugem spolu ne glej in varuj svoje oči, da ne vidijo nečimernosti.“

Posebno pa vendar vas, ki ste še nedolžnih rok in čistega

serca, v imenu Marije lepo prosim, ohranite sramožljivost v svojih očeh, na svojem jeziku in v vseh svojih počutkih, kakor se sveti rudeča zarja na jutranjem nebu, tako se tudi sveti ljuba sramožljivost na deviškem licu; in kakor za zarijo vstaja veselo solnce, tako bo tudi vam prišlo solnce večnega veselja, v katerem se bote z Marijo veselili vekomaj. Amen.

Pridiga za XVI. pobinkoštno nedeljo.

(O nevoščljivosti; gov. A. Z—r.)

„Ko je šel Jezus v hišo nekega višjega farizeja v soboto kruh jest, so oni na-nj gledali.“
(Luk. 14, 1.)

V v o d.

Kakor zvezdogledi solnce na nebu v njegovem teku radi opazujejo, tako so tudi nebeško solnce, Jezusa Kristusa, ob njegovem zemeljskem potovanju farizeji in pismoučeni natanjko opazovali. Pa pred bi bilo moglo najti človeško oko na nebem telesu, kakor pa na božjem solncu kako pego, ker Kristus je bil neskončna svetost in popolnost. Pa ravno to je nevoščljive farizeje in pismarje najbolj bodlo; čednost in svetost, ki se je v vsem njegovem obnašanju razodevala, čast in spoštovanje, ki si ga je s tem pri množici pridobil, jim je bilo neznošljivo. Zato so pa gledali na Zveličarjevo obnašanje ter želeli kaj graje vrednega najti, da bi toliko lažje potem njegovo veljavo spodkopali ter sebe kolikor mogoče povzdignili in opravičili. Vse njegove dobre in čudeže so znali v slabo obratovati. Ko pa pri vsem tem niso nič dosegli, jih je zavidnost toliko bolj pekla in grizla v sercu, sami so bili zavoljo tega najbolj nesrečni.

Ta ostudna strast nevoščljivosti žalibog le prerada tudi serca toliko ljudi prešinja. Mnogo je celo kristjanov, ki kakor farizeji Zveličarja svojega bližnjega zato sovražijo, ker je pobožen in dober, se mu dobro godi ter pri mnogih veljavo ima, med tem ko si je sami z vsem svojim prizadevanjem ne morejo pridobiti. Ali s takim vedenjem le svojemu sercu najhujše rane vsekajo. — Da bi imeli večji stud do te strasti, ki tako zelo razjeda človeška serca, premislimo danes

1. hudobijo,
2. nesrečo nevoščljivca.

I. del.

Kaj je nevoščljivost? Nevoščljivost je notranja žalost, ki jo kdo občuti zato, ker se drugemu dobro godi, ali pa tudi veselje nad nesrečo bližnjega. To gerdo strast pa imajo mnogoteri kristjani le za malenkostno slabost in mnogi si nič ne storijo iz tega, da je njihovo serce vse prepleteno z zavidnimi mislimi ter si ne prizadevajo jih zatreti. — Toda pamet in božje razodenje nam spričuje o veliki hudobiji nevoščljivosti. Naj jo premišljujemo po njeni natori ali nasledkih, lahko spoznamo, da je a) že sama na sebi velik greh, b) in izvir mnogih prestopkov.

a) Nevoščljivost je velika pregreha, ker se ona božjim naredbam zoperstavlja in je ravno nasprotna postavi o ljubezni do bližnjega. Pamet in sv. vera nas uči, da vse dobro prihaja od Boga. Nebeški Oče vse deli, kar imajo ljudje dobrega po natori, po sreči ali po gnadi. Nekterim podeli velike darove duha, drugim posebne sprednosti telesa; tega obsuje s premoženjem, drugega z veliko častjo; temu vterdi zdravje, onemu pa podeli posebne gnade. Kaj naj stori kristjan pri pogledu takih božjih dobrot? — Moral bi — pravi sv. Krizostom — modrost božjo moliti, njegovim naredbam se podvreči in njegovo dobrotljivost hvaliti, ki se do ubogega človeka tako radodarno kaže.

Ali nevoščljivec ima vse drugače občutke. Sprednosti, ki jih na drugem opazi, ga navdajajo le z žalostjo in nevoljo; on bi rad zabranil studenec gnad, ktere ga Bog izliva na ljudi; on tako rekoč graja, kar Bog stori in ker ne more božjih namenov zabraniti, je nejevoljen in se jezi zovoljo tega. Ali pa ni to hudobno? Ali ni prederzno od Boga tirjati, da bi svojo radodarnost le čez njega razlil in ne tudi na druge? Ali ni sramotno, če je človek oduren nasproti bližnjemu, ker mu je Bog dober? Tako človek z nevoščljivostjo Bogu dela veliko nečast, ker mu tako rekoč ne privošči radodarnega serca, s katerim svojim stvarjem dobrote deli.

Nevoščljivec prestopi tudi veliko postavo ljubezni do bližnjega, katero je Zveličar tolikokrat oznanoval. Po njegovem povelju moramo svojemu bližnjemu vse želeti, kar samemu sebi želimo, njega moramo ravno tako kakor sebe za darove božje sposobnega imeti, zovoljo njegove sreče ravno tako kakor zovoljo svoje se veseliti, ž njim vred moramo tudi mi žalovati. — Ali nevoščljivec je vse drugačega mišljenja. Sebi vošči vse dobro — a ne privošči ga bližnjemu; on se šteje vrednega vseh sprednost ter meni, da jih nihče drugi ne zasluži; povsod le svoje koristi išče in težko se mu zdi, da tudi drugi dobrotljivost božjo zovoljo prejetih milost častijo; da, sprednosti bližnjega so za-nj le breme, nadloga, katero težko prenaša. Že iz tega je očitno, terdi sv. Krizostom, da je nevoščljivost gerda hudobija, ker ravno prvo čednost, kerščansko ljubezen do bližnjega, v sercu zamori. — Pa ne samo

na sebi je ta strast gerda pregreha, ampak strašna je tudi v svojih nasledkih.

b) Kdo bi naštel vse prestopke in hudodelstva, ktere je nevoščljivost na svetu rodila? Ako se ozremo že na začetek sveta, kaj zapazimo? Pervi sin, Kajn, se ne boji rok omočiti v kervi svojega brata Abeljna. Kaj je dalo povod k tako grozovitemu uboju? Glejte, Kajn ne more sprednosti, ktero je Bog njegovemu bratu skazal, več terpeti in prenašati. Z nevoščljivostjo oborožen, vdari po njem ter ga žertvuje svoji jezi, ker mu noče v pobožnosti enak postati. (1. Mojz. 4.)

V poznejših časih vidimo Jožefa, ki je postal žertva bratovske nevoščljivosti. In akoravno ni bil koj umorjen, je vendar ta strast slepotnih bratov nedolžnega mladenčca prodala ptujim kupcem ter njemu in staremu očetu napravila mnogo britkost. (1. Mojz. 37.)

Dalje vidimo Davida, premagovavca sovražnikov izvoljenega ljudstva, kako ga tisti preganja, kteremu je on največ dobrot skazal. Savelj ga zalezuje in mu streže po življenji — iz zavida, ker je ljudstvo Davida bolj povzdigovalo in častilo. (1. Kr. 18.) — Vidimo Danijelja; zakaj zdihuje nedolžni prerok v levnjaku? Zato ker so ga nevoščljivi služabniki obrekli, da zaničuje kraljeva povelja. — In kaj je storila nevoščljivost hinavskih farizejev nad Sinom božjim? Ni počivala prej, dokler ni nedolžnega Jezusa potopila v globočino bolečin. Nevoščljivost je Sina božjega izdala, z vervmi zvezala, nevoščljivost ga pred sodnika vlekla, nevoščljivost je znašla gerda obrekovanja zoper njega, nevoščljivost je krivično sodbo črez-nj prisilila, nevoščljivost ga je grozovito na križ pribila.

Ali nevoščljivost še zdaj ne sika svojega strupa povsod, kjer le more? Ravno ona serca razdvoji, razpor in sovraštvo neti. Kolikrat iz nevoščljivosti nastanejo med brati in sestrami prepiri, ker menijo, da je eden ali drugi od starišev več podedoval in bolj bil ljubljjen? Zavid upiha prepir med posli, zato ker je eden ali drugi bolj pohvaljen po zasluženji in bolje obdarovan. Sosed sosedu zavida, ker je njegovo polje bolje obrodilo, ker ima srečo pri gospodarstvu. Obertnik zavida obertniku, ker se njegova ročnost hvali in mu vse po sreči gre. In kdo bi naštel vse pregrehe, ki izvirajo iz serca, ktero je nevoščljivosti udano?

In človek, če je nevoščljiv kaki osebi, jo skuša ponižati in v nič djati, kakor le more. Sumičenje, prederzna sodba, podpihovanje opravljanje, obrekovanje — vse mora služiti temu namenu. Iz tega se pa neštevilnokrat rodi prepir in sovraštvo, podpihuje se maščevalnost in preganjanje — in v slepi jezi konča z ubojem ali umorom.

Tako je nevoščljivost izvir mnogoterih pregreh, tedaj njena hudobija res velika; pa nič manjši ni tudi nesreča, v ktero ona pahne.

II. del.

Če po zaterjilu sv. pisma vsak greh človeka nesrečnega dela, se mora to še posebno o nevoščljivosti reči, ker nevoščljivost a) se sama kaznuje, b) pa jo tudi Bog kaznuje.

a) Nevoščljivost že v sebi nosi mučilno kazen. Ker druge strasti, akoravno imajo svojo grenkost, vendar najdejo v rečeh, po katerih kopernijo, nekovo veselje; tako najde častiželjni v opazovanji svoje imenitnosti, lakomnež v posestvu ogromnih zakladov, mesenež v vživanji svoje sladnosti nekoliko zadovoljnosti, toda nevoščljivec se nasituje le z žolčem in grenkobo; žalost in nezadovoljnost so edini sad, ki jih ta strast rodi. Nevoščljivost je — pravi sv. Ciprijan — merzlica, ki človeka izserka; je červ — pravi sv. Krizostom — ki ga zgloje; je kača — pravi sv. Avguštin, ki mu drobovje razterga; je rabelj — pravi sv. Ambrož — ki ga vedno terpinči. Nevoščljivec zares nima nikoli miru. Ptuja sreča ga vedno kolje; sprednosti, ki se nad drugim bliščé, so za-nj vedno očitane; hvala, ki se bližnjemu daje, je za-nj puščica, ki njegovo serce vbada, — in ker je zmiraj dosti reči na svetu, ki njegovo strast vzbujajo, zato živi v vednem nemiru, nezadovoljnosti, ujedanji in žalosti. Tako se spolnujejo besede sv. pisma (Pregov. 14, 30.), „da je nevoščljivost gnjiloba v kosteh,“ ker res noč in dan spodjeda dušne in telesne moči.

In kaj zamore nevoščljivca v njegovi grenkobi tolažiti? Pri drugih bolestih si človek serce olajša, če jih dobremu prijatelju potoži; toda nevoščljivec, ker nima pravega prijatelja, se ne upa komu svoje muke razodeti; sramuje se svoje terpljenje potožiti, ker se boji, da bi ga ljudje za nevoščljivca imeli, ker je ta strast lastnost hudobnega serca. Zato ostane to grizenje v sercu skrito. — Nevoščljivec pa tudi sam pri sebi ne najde nobenega polajšanja svojega terpljenja. Njega ne potolaži čast, ki se mu skazuje; ne premoženje, ki ga poseda; ne zabave, ktere se mu ponujajo, ker ga vedno peče, da on nima, kar drugi imajo, ker ga sreča drugih vedno v oči bode, ker ne more še tiste za se pridobiti. — A man, ki je bil kot ljubljenev vladarjev najvišjo čast dosegel, se vendar čuti nesrečnega, ker sovražnega Mardoheja ne vidi še popolnoma v prah ponižanega. — Ahab je imel veliko posestva, pa vse to mu ni zadostovalo; od čmernosti kar jesti noče, ker Nabotov vinograd še ni bil njegova lastnina. To je kazen nevoščljivosti. Zavid tudi v veselicah ne najde razvedrila, ker vedno nosi v sercu strupeno puščico. Ne veseli ga lastno blago, ker se nevoščljive oči vedno ozirajo po ptujem. Nevoščljivčevo serce ni pri tem, kar sam poseda, ampak pri tem, kar mu še menjka. Nevoščljivost se razodeva proti višjim, ker jih zavidnež ne more doseči; proti nižjim, ker še boji, da bi postali njemu enaki; proti sebi enakim, ker jih še ne

presega. Pri vsem tem se pa vedno spolnjujejo besede sv. Krizostoma, da nevoščljivec terpinči mesto tistih, ktere zavida, svojo lastno dušo, in jo napolnuje z največjim nepokojem in z žalostjo. Zato je prav pomenljiva podoba, s katero stari umetniki nevoščljivost predstavljajo. Slikarji jo predočujejo kot staro, ostudno, zgerbančeno osebo z bledim obrazom, z upadlim licem in temnimi očmi; suho, bolj okostju kot človeku podobno; na sercu pa se je derži červ, ki jo neprenehoma gloje. Ta podoba sama po sebi govori. Temno čelo, upadlo lice — ali niso to nasledki notranje nezadovoljnosti in zamerze, skrivne jeze, ktero zavidnež pri sreči bližnjega občuti, in ki mu jemlje pokoj in moči? Červ, ki vjeda serce, ali ne kaže, da se njegovo pogubljenje že na zemlji pričinja, vse življenje se mu ogreni, nikjer ni za-nj tolažbe in hladila!

b) Akoravno nevoščljivec včasih doseže hudobne svoje namene, da vidi bližnjega ponižanega, vendar dolgo ne vživa svojega veselja; zakaj Bog vzdigne nad njim kaznovavno šibo. Pravični maščevalec veselju nevoščljivčevemu koj primeša grenkega pelina.

Tako je bil Kajn dosegel svoj namen, da je nedolžnega Abeljna s poti spravil, ali koj na to so se njegovega serca polastili nepokoj, strah, grizenje obupnost (1. Mojz. 4.) — Modrost božja stori, da sredstva, kterih se nevoščljivec poslužuje, da bi svojega nasprotnika spodrinil, pripomorejo v tega povišanje in v njegovo lastno osramočenje, kakor vidimo pri Jožefovih bratih, ki so se morali res priklanjati sanjavcu na kraljevskem prestolu, kterega so bili iz nevoščljivosti prodali. (1. Mojz. 37.) — Vsemogočni tako napravi, da puščica, ktero nevoščljivec nameri na družega, njega samega zadene v serce, in da on, ki je drugemu jamo kopal, sam va-njo pade. (Ps. 7, 16) Tako je zavidni Aman na tistih vislicah končal, ktere je za sovražnega Mardoheja ukazal postaviti. (Est. 6, 7.) Tako se je godilo Danijeljevim sovražnikom, ki so bili preroka v levnjak vergli; nedolžni je bil rešen, obrekovalni nevoščljivci so bili od levov raztergani. (Danijelj 40.) Bog tedaj že na tem svetu to ostudno pregreho kaznuje.

Zato ni nobenega dvoma, da ta pregreha v večnosti pogubljenje zasluži. Časno terpljenje, ktero neprenehoma občuti zavidnež, je le predpodoba tistega terpinčenja, s kterim se nevoščljivost v večnosti kaznuje. Tega nas zagotovi sv. apostelj Pavelj, ker naravnost zavidneže in nevoščljivce šteje med tiste, ki ne bodo dosegli nebeškega kraljestva. (Gal. 5, 21.)

Sklep.

c) Tako smo danes spoznali hudobijo in nesrečo nevoščljivosti. To je res gerda in škodljiva pregreha, zato jo pa hudobni duh tako rad podpihuje v človeških srcih, saj je to prav

njegova pregreha, ki je toliko gorje prinesla na svet, kar sv. pismo poterjuje, ko pravi: „Po nevoščljivosti hudičevi je smert prišla na svet.“ (Modr. 2, 24.) Tej časni in večni smerti pa oditi, mora biti naša prva skerb. Zato ne dajmo prostora nevoščljivosti ali zavidu v svojem sercu in sleherno tako misel ali nagnjenje koj v začetku zadušimo! Veselimo se nasproti, da Bog svojim stvarjem po svoji previdnosti mnogotere dobrote deli; in bodimo prepričani da bo tudi nam ravno tiste podaril, katerih za svoj časni in večni blagor potrebujemo. — In ako bo ljubezen do Boga in do bližnjega vodila vselej naša serca, potem bomo lahko vsi skupaj zadovoljno živeli ter se zveličali. Amen.

Pridiga za XVII. pobinkoštno nedeljo

(Ljubezen do Boga in bližnjega ste sestri; gov. M. H.)

„Druga pa je tej enaka: Ljubi bližnjega kakor sam sebe.“ (Mat. 22, 39.)

V o d.

Judovski pismarji, ki so se ljubeznjivemu Zveličarju in njegovemu nauku toliko upirali in zoperstavljali, vedeli so sv. pisma starega zakona prav dobro, jih prebirali in razlagali. Ali pri svoji prevzetni učenosti so na dopolnovanje sv. božje volje zabili, so zunanje malenkosti postave za najimenitnejše imeli, se med seboj v razlaganju sv. pisma hudo prepirali, in te, ki niso njih misli bili, sovražili in preganjali.

Tako so veden prepir med seboj imeli, ktera da bi bila največa zapoved vse postave? Eni so terdili, da je največa zapoved postava novorojene fante obrezovati, drugi posvečevati saboto, tretji da je največa postava, različne daritve darovati. To imenitno in važno reč so, ga skušati, pred Gospodom Jezusom sprožili in prašal ga je enkrat eden zmed njih: Učenik! ktera je velika zapoved v postavi? Jezus mu je jasno in terdno odgovoril: „Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega serca, iz vse svoje duše in iz vse svoje misli. Ta je največa in najprva zapoved. Druga pa je tej enaka: Ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe. V teh dveh zapovedih je zapopadena vsa postava in preroki.“

Te dve zapovedi ostanete za vse čase največe in najimenitnejše, one ste zapopadek vseh drugih. Te dve zapovedi, ljubiti Boga čez vse in bližnjega kakor sam sebe, ste tako med seboj sklenjene, da

se ena od druge ne da ločiti, to je, da, kdor eno prelomi, druge ne more dopolniti.

To imenitno resnico hočem vam danes nekoliko razjasnjevati, ker dokazujem, da ljubezen božja ne more obstati brez ljubezni bližnjega, ker, kdor bližnjega ne ljubi, tudi Boga ne more ljubiti. Poslušajte.

Razlaga.

Ljubezen božja in ljubezen bližnjega ste dve nebeške sestri, ki človeka v večni dom nebeški vodita; one ste nerazločljive, kjer se ena žali, tudi una slovo jemlje; kristjan ne more Boga v svojem srcu imeti in ljubiti, zraven pa bližnjega svojega žaliti in sovražiti. „Kdor, uči sv. apostelj Janez, kdor reče: da ljubi Boga, sovraži pa svojega brata, je lažnik, in resnice ni v njem;“ zakaj

1. „Kdor ljubi očeta, ljubi tudi njegovega otroka.“

Ali zamoreš, ljubi kristjan moj! tistega za svojega dobrega prijatelja imeti, kdor tvojega ljubega otročiča zaničuje, zasmehuje in žali? Bode mar trojnoedini Bog nas za svoje ljube prijatlje in zveste služabnike imel, ako mi svoje bližnje, svoje brate, ki so otroci božji, za večno življenje odrešeni in posvečeni, sovražimo, zasmehujemo in preganjamo? Zatorej ne moti se, ne goljfuj sam sebe, kakor da bi Očeta nebeškega ljubil, dokler svojega brata, svojega soseda gerdo gledaš, ga zaničuješ, ga obiraš, ga žališ in mu krivico delaš. Ne goljfuj sam sebe, kakor da bi ljubil Jezusa Sina božjega, kakor da bi ga goreče in ponižno molil v presv. rešnjem Telesu, dokler se nad svojega revnega brata, svojo borno sestro prevzetno povzdiguješ in hud serd v srcu nosiš do koga — glej! tudi za tvojega zaničevanega bližnjega je Jezus svojo kri prelil in za njega umerl iz ljubezni — kako moreš Jezusa ljubiti, ko tega zaničuješ, ki je iz ljubezni terpel in umerl za njega? Ne rekaj, da ljubiš in moliš Boga svetega Duha, ki te posvečuje v ssv. zakramentih, dokler svojega bližnjega, ki je tudi posoda sv. Duha, pohujšaš, k jezi, h krivici ali v nesramnost zapeljuješ, in njegovo serce, ki je tempelj sv. Duha, oskrunjuješ? O kristjan! ako hočeš Boga prav in resnično ljubiti, moraš tudi svojega bližnjega, odrešenega, posvečenega otroka božjega ljubiti, častiti in se vsega varovati, kar ga zna žaliti in njegovi časni in večni sreči škodovati. Ako hočeš imeti pravo ljubezen božjo, moreš imeti resnično ljubezen bližnjega, tako je edino in resnično znamenje pravega kristjana, zakaj

2. Jezus uči „To je moja zapoved, da se med seboj ljubite — na tem bojo ljudje spoznali, da ste moji učenci, da se med seboj ljubite, kakor ste videli, da sem jes vas ljubil.“

V letu 310 po Kristusovem rojstvu je bil mladeneč Pakomi (Pachomius) k vojščakom vzet in z drugimi tovarši na Egiptovsko

poslan. Tam je bil v neko vas ukvartiran, kjer so mu borni ljudje posebno lepo stregli in ga veselo, prijazno in ponižno z vsem oskerbovali. Tudi zapazi mladi vojščak, da je na tej vasi vse tako mirno, tiho, pošteno, sramožljivo in lepo se vedlo, da se ne zamore dovolj čuditi. Pakomi praša, ktereга ljudstva da bi bili, ker so tako dobrotljivi, prijazni, mirni in pošteni? Ko mu povejo, da so kristjani, in da njih vera v Jezusa Kristusa Sina božjega njim zapoveduje vsakemu človeku, od koderkoli naj pride in ktere vere da je, postreči in ljubezen storiti, ker bo vse v večnosti obilno povernjeno, se mladi vojščak Pakomi prepriča, za kristjana spozna in hoče služiti Bogu, ki take čednosti ljudem navduhuje. Ja, ljubi bratje in sestre moje! pošteno življenje kristjanov med seboj, posebno pa prijazna dobrotljivost, po kateri eden drugemu pomaga, eden drugemu prizanaša, eden drugega za ljubo ima; tista lepa ljubezen, ki ne gleda na časen dobiček ali hvalo, ki ne praša: Kdo bo vernil? kaj imam od moje dobrote? ta lepa kerščanska ljubezen, kjer se še najde, je živa priča, da je tudi ljubezen božja tam doma; zakaj prava ljubezen bližnjega pride od ljubezni božje. Ako pa kristjan moj naše dni gledaš in iščeš po taki lepi zastopnosti, mirnosti in dobrotljivosti — kako redko je najdeš. Oh! kedar te povsodi sreča le krivica, nevoščljivost, prepir, kedar vidiš, da vsak le za se skerbi, le sebe povišuje, druge pa tlači, pod se spravlja, černi in preganja, kako vsak le sam sebe ljubi, sam sebe moli, bi rajtal, da je sveta kerščanska ljubezen merzli, goljufni, lažnjivi svet zapustila. Kjer pa ni ljubezni božje in bližnjega, ni tudi blagra in sreče na svetu, temuč sila, krivica, nezadovoljnost, prepir, žovt v hišah in deželah. Kjer ljubezen omerzuje, tam se vzdiguje hudobija. Kdo ve, ktere kazni in skušnje da je pravični, usmiljeni Bog oslepljenemu svetu namenil, da nas nazaj pripelje k pokorščini do njegove svete zapovedi, da ga zopet ljubimo črez vse in bližnjega kakor sami sebe.

Kjer je ljubezen bližnjega, tam je tudi ljubezen božja: ravno po delih milosti in usmiljenja, katere revnemu bratu storimo, znamo spričati, da Boga ljubimo, zakaj

3. sodnji dan poreče sodnik Jezus Kristus: „Karkoli ste najmanjšemu mojih bratov storili, ste meni storili, in karkoli enemu teh najmanjših bratov niste storili, tudi meni niste storili.“ Preljubi kristjan moj! kaj bi zamogel ti revni človek Bogu storiti ali dati v spričevanje, da ga ljubiš? Saj je vse, kar imaš le od Boga; in ako bi kaj imel, kar bi prav tvoje bilo, potrebuje Bog mar tvojih darov? Pa glej neskončno prijaznost božjo! On ti pošilja svoje revne otroke, tvoje brate in sestre, in karkoli jim dobrega storiš, najmanjšo službo in dobroto, in bodi si en grizlječ kruha, bodi si en požirek merzle vode, bodi si najmanjša potreba ali le podučljiva, tolažljiva, prijazna beseda; vse, kar ti iz dobrega serca pride, hoče usmiljeni Bog vzeti, kakor da bi njemu storjeno bilo. Sv. apostelj Jakob pravi: „Čista,

neomadežena služba pred Bogom očetom je, vdov in sirot v nadlogi njihovi se usmiliti in neomadežanega pred svetom se ohraniti.“

Sklep.

Največi zapopadek vse kerščanske postave ste dve zapovedi ljubezni: „Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega serca“ — in „ljubi bližnjega kakor sam sebe.“ Te dve zapovedi ste tako med seboj zedinjene, da, kdor Boga ljubi, ljubi tudi bližnjega, in da kdor bližnjega sovraži, Boga ne more ljubiti. Za to ne zabi kristjan! dokler si merzel do potreb svojega bližnjega, dokler ti ni mar za zveličanje svojih bratov, dokler koga žališ, sovražiš — ni ljubezni božje v tebi. „Kdor pa ne ljubi, ostane v smerti.“ Amen.

Pridiga za XVIII. pobinkoštno nedeljo.

(Od vere.)

„Ker je Jezus njih vero videl, je rekel mertvoudnemu: Bodi potolažen, moj sin, tvoji grehi so ti odpuščeni.“

(Mat. 9, 2.)

V v o d.

V sv. pismu ne najdem skoro nobene čednosti, katera bi bila bolj češčena in hvaljena, kakor čednost vere. Sv. Pavelj vero, bi rekel, do nebes povzdiguje. Skoz vero, pravi, so stari očaki Abraham, Izak in Jakob prijatelji božji postali, skoz vero so Mojzes in preroki svet premagali. In ko je tako vse svetnike stare zaveze naštel, sklene, da je bila vera studenec njih brumnosti in vse njihove svetosti.

In ko bi vam hotel povedati vso hvalo, katero od vere berem v sv. pismu nove zaveze, ne bi vedel kje začet in ne kje nehati. Zatorej ne govorim od Elizabete, ki ni ne Marijine čistosti ne njene ponižnosti hvalila, temuč samo njeno živo vero; nič nočem govoriti od vere tistega stotnika, kateremu je Kristus hlapca ozdravil, nič od tiste žene, ki je dvanajst let na kervotoku terpela, tudi nič od tiste Kananitarce, katere hči je bila od hudiča obsedena, samo na mertvoudnega v današnjem evangelju vas spomnim, ki je zavoljo svoje žive vere zadobil zdravje svojega trupla in odpuščenje svojih grehov.

Prav resnične so tedaj besede sv. Bernarda, s katerimi ka-

toljsko vero hvali, rekoč: „O milosti polna, o ljubeznjiva čednost sv. vere, kdo bi vendar tebe ne ljubil, ker si začetek vse milosti in čednosti! Ti grehe izbrišeš, ti duše oživljaš, ti slepe razsvetljuješ, izvoljene ločiš, nas s Kristusom sklepaš, zveste duše v neveste božje storiš ter jih varuješ in ohraniš, ti čudeže delaš, vse premagaš in tiste, ki tebi zvesti ostanejo, z večnim zveličanjem kronaš.“

S tem sv. Očetom vam želim tudi jes danes kerščansko vero priporočiti, in rečem, da človek brez vere ne more zveličan biti, v I. delu; da pa vera brez dobrih del pred Bogom nič ne velja, v II. delu.

Preden od tega kaj več povem, prosim vas za kratko poterpljenje!

I. del.

Da bi bil kdo zveličan brez prave vere, to je božji previdnosti nesproti, kar tudi sv. pismo s prav različnimi besedami poterduje. Sv. Pavelj namreč piše v svojem listu na Hebrejce: „Brez vere je nemogoče Bogu dopasti“. Sv. evangelist Marka pa vse tiste med pogubljene šteje, kateri oznanovane besede božje ne sprejmejo, in sv. Janez pravi, da tisti, ki brez vere živijo, znamenje pogubljenja že na svojem čelu zapisano nosijo, da tedaj nobene druge sodbe ne potrebujejo.

Tako govori Bog, ki je večna resnica in nima nobene laži v sebi; tako so vsi cerkveni očetje te besede zastopili in če je bilo treba, so tudi svojo kerv za sv. vero prelili; in tako tudi mati katoljska cerkev uči, katerej je Kristus sv. Duha obljubil, ki torej ne more nič napčnega učiti.

Pa kaj bi se jes tukaj tako za našo vero potegoval, saj dobro vem, da nimam hudih sovražnikov katoljske cerkve pred seboj, ampak le bogaboječje kristjane, ki želijo, v svoji veri zmiraj bolj podučeni biti. Vi nad tem ne dvomite, da je katoljska vera, katero vi očitno spoznate, k večnemu zveličanju potrebna, in da je najzlahatnejši dar, katerega je večni Bog človeškemu rodu zamogel dati; in če ljubite in želite zveličanje svoje duše, če hočete večno veselje v nebesih doseči; morate tudi vero ljubiti in v časti imeti, ker vera je edina pot, po kateri morete zveličansko veselje doseči. Vera, po kateri jes živim, je ključ, ki mi bo nebesa odperl! O velika resnica! ko bi se te večkrat spominjali in ko bi od tebe popolnoma vneti bili, kakošna brumnost bi tedaj med kristjani cvetela, kako čisto, kako nedolžno življenje bi ljudje živeli in kako veliko bi bilo število zveličanih!

Pa ravno to je skalovje, nad katerim se tolikanj ljudi pobije. Mi smo sicer kristjani, ali mi na to malo porajtamo, da smo. Veliko jih je, ki s svojim življenjem na znanje dajajo, da bi jim bilo ljubše, ko bi bili med krivoverci izrastli, ali ko bi bili v ajdovski veri rojeni, in le malo jih je, ki dar prave vere prav spoznajo in Bogu hvalo vedo za to veliko dobroto, da so bili od kerščanskih

starišev izrejeni. Zato ni čudo, da svojo vero, pa tudi svojo nedolžnost na prodaj nosijo, in svojega Boga, kakor Judež za trideset srebrnikov, prodajo; ni čudo, da veliko očetov in mater še na to ne mislijo, da bi svoje otroke v kerščanski veri podučili, da bi jim brumnost in bogaboječnost v serce vtisnili.

Ko bi bila Danijelj in Eleazar svojo vero za tako malovredno imela, kakor veliko sedanjih kristjanov, gotovo se prvi ne bi bil pustil v levovo jamo vreči, in drugi ne bi bil umerl za postavo svojih očetov. Ko ne bi bili Makabejski bratje za svojo vero bolj skerbeli, kakor mi, nobeden izmed njih se ne bi bil tem grozovitnim mukam podvergel, katere so v resnici prestali. Ko bi bili prvi kristjani zlahten dar vere tako malo spoznali, kakor dandanešnji nekateri, ki od kristjana drugo nimajo nad seboj, kakor samo ime, ne bi v nebesih nobenega mučenca imeli in kerščanska vera bi bila že davno pozabljena.

Ljubi moji! osemnajst sto let je že preteklo, in naša vera je zmiraj enaka ostala; kar so aposteljni učili, se še dandanešnji uči, in ravno tista beseda božja, ki se pri nas uči, se ravno tako tudi v drugih krajih sveta oznanuje in pridiguje. In dasiravno ni več ajdovskih cesarjev, ki bi nas z ognjem in mečem preganjali, imamo vendar zmiraj dosti sovražnikov, ki nas hočejo s prilizovanjem in zaničevanjem ob vero pripraviti; zatorej prosimo Boga, da bi vero v nas pomnožil in da je nam ne bi nikoli odvzel. Ali sama vera, ki ni z dobrimi deli sklenjena, pred Bogom nič ne velja, to bom pokazal v

II. delu.

Akoravno človek vse veruje, kar je Bog razodel, kar so aposteljni učili in kar nam mati katoliška cerkev verovati zapoveduje, vendar ne bo nikoli nebeškega veselja vžival, če tako živi, da je njegovo življenje nauku sv. evangelja nasproti; sama vera brez dobrih del ga ni vstanu zveličati. To je resnica, katero je sam Jezus Kristus razodel, in katero aposteljni in vsi cerkveni učeniki neprenehoma terdijo.

Naš Gospod in Zveličar je učil najlepše resnice, katere imamo verovati, in dal nam je najlepše postave, po katerih imamo svoje življenje ravnati. In kakor je učil, tako je tudi sam živel, da ga njegovi največi sovražniki niso mogli najmanjšega greha obdolžiti. Zdaj pa vidimo med tistimi, ki se za njegove učence štejejo, največe pohujšanje, oni sv. cerkve ne poslušajo, namestnike božje zaničujejo in kakor nepokorni otroci le po svoji glavi živijo. Naj jim kdo reče, karkoli jim hoče, oni si nobenega nauka k sercu ne vzamejo, zato pa se jim bo godilo, kakor prevzetnemu kralju Antijohu, ki je menil, da bo hribe prenašal, celi svet strahoval, in tudi božjo moč ustavil, poznej pa je vendar svoj napuh spoznal, samo da prepozno, ker milosti božje ni mogel več doseči; godilo se jim bo,

kakor tistemu figovemu drevesu, na katerem je naš Odrešenik sadje iskal, pa ga ni našel, zatorej ga je preklel, da vekomaj nima več sadja roditi, in pri tisti priči se je do korenin posušilo in ni bilo za drugo, kakor kot suh les za v ogenj vreči. Vidite! to je živa, pa žalostna podoba kristjana, kateri je sicer v kerščanski veri rojen, pa nima nobenih dobrih del pokazati; kakor figovo drevo bo tudi on ob svojem času preklet, in bo v večnem ognju svojo kazen prejel.

Aposteljni, ki so jude in ajde h kerščanski veri spreobračali, jim niso nič tako pogostoma priporočali, kakor dobra dela, zakaj vera brez dobrih del je mrtva, pravi sv. apostelj Jakob, kakor je truplo brez duše mrtvo; „kaj vam pomaga bratje moji! ako kdo pravi, da ima vero, del pa nima, ali ga mar zamore taka vera zveličati?“ In ko bi tudi sama vera bila k zveličanju zadosti, ali mar menite, da jo bote mogli čisto in stanovitno ohraniti, če vam na dobrih delih ni nič ležeče. Jes mislim, da ne, zakaj čim bolj pregrešno bote živeli, tim bolj bo vaša vera pešala in sčasoma bote začeli kerščanske resnice sovražiti in bote stud nad njimi občutili.

Ker vam vera zapoveduje, dolžnosti svojega stanu spolnovati, razuzdano življenje opustiti in, če ste grešili, vam vašo nezvestobo pred oči postavlja, zato se vam bo to za malo zdelo in začeli bote misliti, je li vse to res, kar vam pridigarji oznanujejo, ter bote zdaj nad to, zdaj nad uno resnico dvomili, in da bi svojo vest potolažili, bote sčasoma tako daleč prišli, da ne bote verovali ne na nebesa, ne na pekel, ne na večnost, in še samega Boga bote tajili.

Hotel Bog, da to ne bi bilo res, kar sem zdaj govoril! Ali žalostna skušnja vseh časov nas tega obilno prepričuje, zakaj povsod se vidijo taki zanikerni ljudje, ki so za dobra dela mlačni, in iz te mačnosti zabredejo v grehe, iz grehov v hude navade, iz hudih navad pa v terdovratnost serca, ter slobodno rečem, da so vse krivovere, ki so kedaj v cerkvi nastale, od takih neporednih duš začetek vzele. Kakor je namreč v hiši po noči brez svetle luči prebivalcem tema, tako je tudi ljudem, ki se ne deržijo luči sv. kerščanske vere.

Zatorej ne poslušajte tistih hudobnežev, ki vas hočejo v greh zapeljati, in da bi vas ložej oslepili, krive nauke med vas trosijo in sejejo, kerščansko vero pa želijo iz vašega serca izkopati, temuč deržite se zvesto teh naukov, kateri se vam tukaj na tem sv. mestu oznanujejo, zakaj sv. Pavelj pravi: „Eden Gospod je, ena vera, en kerst, ena prava luč, in ta gori v sv. katoljški cerkvi.“ Amen.

Pridiga za god sv. Mihelja.

(Od sv. Mihelja.)

„In velik boj je vstal v nebesih; Mihaelj in njegovi angelji so se bojevali z drakonom.“ (Skriv. raz. 12, 7.)

V o d.

V sv. pismo sem bral, kar ste gotovo tudi že sami slišali, da se je nekaj angeljev Bogu postavilo in začelo črez-nj povzdigovati. Postali so polni prevzetnosti, visokih misli in napuhnjenega serca, ter so menili, da ni Gospoda črez nje, in niso hoteli svojega Boga in Stvarnika spoznati. Večje število angeljev pa je Bogu zvesto ostalo in zato je velik boj vstal, pravi sv. Janez, na nebu med dobrimi in hudobnimi angelji. Nadangelj sv. Mihaelj je bil poglavar dobrih angeljev ter se je najbolj serčno vojskoval in je z gorečim mečem spodil hudobne angelje s sv. nebes doli v peklenški brezen.

Poglejte vi, ljubi moji! le poglejte sv. Mihelja podobo tukaj v oltarji; ta meč še zdaj v svoji desnici derži, nam vsem v večem spomin, kako hudo da se bo enkrat vsem grešnikom godilo. Vi, ki greh požirate, kakor bi bilo sladko vino, in zmiraj pravite: pojdimo, ukajmo in bodimo dobre volje, — pojdite tudi in poglejte sv. Mihelja goreči meč, katerega vam z oltarja kaže; ta ves ognjeni meč bo enkrat tudi nad vašo glavo švigal, ta na obe strani oster meč bo tudi vaše hudobno serce prerezal in tista rana vam ne bo nikoli zacelila. „Bog celo angeljem ni prizanesel, pravi sv. pismo, temuč jih je s peklenškimi verigami v peklu priklenil in za dan sodbe pripravil.“

Tudi tebi, grešnik! ki že toliko let v grehah spiš, ne bo prizanesel, ampak te bo priklenil v pekel, kjer je večin jok in stok. Seveda, žalostne se ti zdijo te besede in so tudi v resnici žalostne, jes sam spoznam: vendar poslušaj me, kar ti zdaj povem, morebiti da Bog ravno skoz moja usta dobro besedo v tvoje serce verže, ki bo ozelenela in dober sad rodila. Sv. Mihaelja meč oznanuje grešniku grozo in strah, to bom pokazal v I. delu; pravičnemu pa oznanuje plačilo in veselje, od tega bodem govoril v II. delu.

Dajte Bogu čast in hvalo in poslušajte njegovo besedo, katero vam mislim oznanovati, meni pa pripravite svoja serca, da ne bom zastoj govoril. O Bog, o Jezus, vodi mene in moje poslušalce!

I. del.

Stara kača, ki je Evo v paradižu zapeljala, zapeljuje tudi nas; in koliko jih zapelje ter časno in večno nesrečne stori, sami lehko

vidite, saj imate oči. — V grehah smo bili spočeti in v grehah so nas naše matere rodile, že majhni, ko se še nismo zavedli, smo znali Boga žaliti. Naši stariši so nam prizanašali in so rekli: Otrok je še, pustimo ga, kedar k pameti pride, bode že bolj pametno ravnal. Pa naši stariši so se nad nami zelo goljufali; ko smo otroci bili, smo Boga žalili iz otročje nevednosti, in Bog nam je tiste grehe rad odpustil, ko smo pa k pameti prišli, smo ga s pametjo žalili in to je bil pred Bogom večji greh.

So nekatere srečne duše, ki od tistega časa, ko k pameti pridejo, noter do smertne ure brez smertnega greha ostanejo; ali takih duš je malo; redke so, kakor rože v jesen, med celim Izraeljskim ljudstvom, pravi sv. Janez, jih ni bilo več, kakor sto in štiri in štirideset tisuč. Take duše, ki so vse nedolžne in čiste, sedijo v nebesih najbližje božjega trona in gledajo Jezusa s svojim čistim očesom; zakaj oko, ki ni več čisto, tudi Jezusa ne bo videlo. Oj take duše, kje ste, je li katera med vami? Jes vas le zato o tem vprašam, da bi vas prosil v imenu živega Boga, ki bo mene in vas sodil, da bi varovali svojo nedolžnost bolje, kakor se varuje denar in zlato, da ne bi nikdar zapeljivosti v kremplje prišli, ampak da bi prišli med čiste trume nebeških duhov, katerih lepota je večja, kakor solnčni blesk.

So pa tudi nekatere duše, ki se od leta do leta v večje hudo-bije pogrezajo, se po nobeni spovedi ne poboljšajo, si nobenega lepega nauka k sercu ne vzamejo, ampak v grehah gazijo, dokler sebe in svoje duše ne vtopijo v peklenškem brezdnju. Takim zdaj tudi mislim nekatere besede povedati.

Ste nekateri, katerim je bog denar in blago, ki za eno dvajsetico, če je treba, deset ali dvajstikrat prisežete, za goldinar, če kdo hoče, vsako nedeljo sv. mešo opustite, in od jutra do večera, in od večera do jutra druge skerbi nimate, kakor jesti in piti in kakošen krajcar pridobiti; vi drugega ne mislite, kakor na živino, na njive in vinograde; roženkranc moliti, doma ali v cerkvi iz bukvic kaj brati, se vam pa bolj težko zdi, kakor derva sekati. Poglejte vendar sv. Mihelja, ki vam žuga z gorečim mečem! Miloščine nikoli ne daste, reveže pa odirate, ali prišel bo dan, ko vam bo vse to odvzeto in bote nagi v zemljo zakopani, da vam drugega ne bo ostalo, kakor revščina in siromaštvo.

Ste nekateri, posebno med ženskim spolom, ki vse na obleko obešate, drago in nečimerno obleko črez vse obrajtate, svoj obraz in svoje truplo lišpate in sami sebi tolikanj dopadete, da se ne morete pred zercalom nikoli zadosti nagledati. Oh kako ste vendar neumne! Kaj bolj hitro mine, kakor ženska lepota? In na to minljivo reč se tolikanj domišljujete, da imate rajši lepo lice, kakor nedolžno serce! Oh pogledajte sv. Mihelja! s tem mečem, s katerim je prevzetne angelje v pekel gnal, bode tudi prevzetna dekleta in

prevzetne žene gnal, da bodo jokale in stokale, pa bode vse prepozno in nobenega usmiljenja več ne bo za nje.

Ste nekateri, ki radi opravljate in svojega bližnjega slabosti raznašate, ki sami sebe za dobrega, vse druge pa za slabe štejete, ki se žalostite, če vidite svojega soseda v sreči in v dobrem; oh vi opravljivci in nevoščljivci! nobeden nauk ne more vašega strupenega jezika zavezati, nobeden spovednik vas ne morejo poboljšati, — oh pogledjte sv. Mihaelja, on vam bo jezik zavezal s svojim ognjenim mečem, ko vas bo v večni ogenj podil, in bote žalovali in se kesali, pa že prepozno. — In ste nekateri, pa kaj pravim nekateri, veliko vas je, ki imate nesramne oči, klafarski jezik in persi polne nečistosti, ki v nesramnosti živite, da že morebiti sami ne veste, kako dolgo mutasti ali sodomitarski greh doprinašate, da se vam že na čelu vidi, oh gorje vam na dan sodbe, ko vas bo sv. Mihelja ognjeni meč v pekel podil, takrat bote tulili, takrat bodo se vam goreče solze iz oči vdirale in hribe in gore bote za usmiljenje prosili, pa čas milosti bo pretekkel, ne bote je našli ne pri Bogu in ne pri ljudeh.

In vi vsi, katerim je greh ljubši, kakor Bog, in posvetno veselje bolj obrajtate, kakor božje dopačenje, oh bojte se sv. Mihelja meča; zakaj ko bi bile hudobni mesti Sodoma in Gomora toliko naukov slišali, kakor jih vi vsako leto slišite, bile bi se gotovo spokorile in bi lepše živele, kakor vi živite; zato vam rečem, da bo gorje in joj na sodnji dan vam vsem, ki v smertnih grehah živite, na pokoro pa nič ne mislite.

Vam pa, ki še kaj na Boga porajtate in se greha bojite, ki imate resnične in serčne želje, Bogu služiti in njemu dopasti, tudi vam hočem nekaj povedati, pa ne žalostnega, ampak nekaj veselega.

II. del.

V naših časih se slabo po svetu godi; kamur oči obrnemo, povsod vidimo obilno greha in božjega razžaljenja. Razuzdanost hodi okoli, kakor črna kuga ter nedolžnost mladih ljudi mori; komaj otrok odraste, pade že nečistosti v kremplje, in mlade dekleta, ki komaj k pameti pridejo, zapeljivci pohušujejo. Sramožljivost je proč tudi pri ženskem spolu, in nahajajo se celo ženske, ki imajo razuzdani jezik in tako nesramno govorijo, da morajo odraščeni moški obmolčati. Nedelje in prazniki so malo spoštovani; le po oštarijah se ljudje klatijo in kjer je kakošen ples ali kakošna dobra volja, tam se jih snide, da se vse tare, pri popoldanski službi božji pa je malo kdo videti in sv. zakramente le malo kdo hoče prejemati. Včasih so hodili ljudje na božjo pot zato, da so šli k spovedi in k sv. obhajilu, zakaj pa zdaj hodite? Zato, da ložej pijete in se z drugim spolom pajdašite, da se s svojim zapeljivcem ali zapeljivko ložej pogovarjate in če kje kako godbo najdete, da poplešete in hu-

diču kaj veselja naredite. Oj to je gerdo, in taka božja pot je hudičeva pot in vam pripravlja jezo božjo na dan sodbe.

Pa kakor se pridni vertnar veseli, ko vidi nekatere rože, ki so za vetrom ostale, in jih ni huda slana pomorila, tako se veseli tudi nebeški Oče, ko vidi nekatere duše, ki se ovarujejo zapeljivosti in njemu zveste ostanejo; in tako se veselimo tudi mi duhovni, ki smo njegovi namestniki na zemlji, in želimo, da nobeden ne bi na pot hudobije zašel in v grehe zabredel.

Prosim vas torej vse, ki še niste od prepovedanega sadu jedli, posebno pa vas, ki ste še mladi in čistega serca, ne dajte se zmotiti posvetni mišnici, ki vam jo zapeljivci mešajo in s sladkimi besedami ponujajo, zato da bi vas omotili in vam nedolžnost odvzeli. Slišali ste že dostikrat, da je peklenski satan samega Jezusa skušat prišel, mu vse pokazal, karkoli je lepega na svetu ter mu rekel: vse to ti dam, če poklekneš in me moliš. Tako tudi vam, ljuba mladina! posebno vam dekleta, zapeljivci vse obljubujejo, kar vašim očem dopada ter vam, prisegajo pri živem Bogu in pri svoji kerščeni duši, da vas ne bodo nikoli zapustili. Oj nikar jim ne verjemite, ampak tudi ve recite kakor Jezus: „Poberi se od mene, jes le Boga ljubim in le njemu služiti hočem.“

Da pa preveč oterpnjeni ne postanete in da se prevelika mlačnost vašega serca ne loti, hodite radi, večkrat in vredno k spovedi in k sv. obhajilu; zakaj čim bolj pogosto svojo obleko pereš, pravi sv. Bernard, tim bolj snažno boš imel: čim bolj pogostoma svoj obraz in svoje roke umivaš, tim bolj čiste boš imel, in čim večkrat očitaš svojo vest pri sv. spovedi, tim bolj čisto, bolj nedolžno boš imel.

Veliko je sicer takih, ki vam pravijo, kaj boš tolikokrat k spovedi hodil, čemu ti je to, saj ne veš nič povedati! Ali taki ljudje govorijo le po svoji glavi, ne pa po sv. veri in po sv. pismu, in želijo, da bi vsi bili posvetni in razuzdani. V tridentinskem zboru, kjer so bili sv. Oče, rimski papež in škofje skoro celega sveta zbrani, so tudi to sklenili, naj se vsi kristjani opominjajo, da bi tolikokrat k sv. obhajilu hodili, kolikorkrat k sv. meši pridejo. To vam zato povem, da bote vedeli, da to ni moj nauk, ampak nauk cele kerščanske katoliške cerkve, in da ne bote kakor terst, katerega veter nagne, kamur ga hoče.

Ostanite tedaj terdni v veri in ne živite po šegi posvetnih ljudi, ampak živite tako, kakor vas Jezusov nauk uči; varujte se slabe tovaršije, zakaj ona največ ljudi pogubi, in kakor se slama od ognja uname, kakor se roka od smole umaže, tako se tudi najbolj pošteni fantje in najčistejše deklice v slabih tovaršijah spačijo in prej ali slej zapeljejo. Varujte se tudi vina in pijančevanja, zakaj v vinu, pravi sv. pismo, je nečistost in od vina se poželjenje kakor ogenj vnema. Zraven tega pa vam priporočam tudi gorečo molitev, zakaj brez molitve je vse naše delo prazen ribji lov. Molimo radi

in pogosto s serčnim veseljem, molimo vsako jutro in večer, povzdignimo pa tudi zdaj vsi vkup moj glas in recimo: Ljubi arhangelj, sv. Mihelj! ki pred božjim tronom stojiš in božje obličje gledaš, prosi za nas, da tudi mi pridemo v kraljestvo božje in se ondi vekomaj veselimo. Amen.

Pridiga,

ktero je imel gosp. Dr. O. Alojzi Cigoj pri novi sv. meši gosp. O. Kolumbana Urnik O. S. B. na Diekšah 23. julija 1882.

(Dolžnost duhovne častiti.)

„Iz vse svoje duše boj se Boga in duhovne njegove spoštuj.“ (Ekl. 7, 31.)

Vvod.

Na visokem hribu smo se zbrali; lep je razgled po slovenskih dolinah in ravninah, ki se razprostirajo pred našimi očmi. Velik in bogat je Gospod, ki je vse to stvaril, veliko je ljudi, ki jih je postavil za svoje hišnike. Nam vsem veljajo besede danšnjega sv. evangelja: „Bil je bogat človek, ki je imel hišnika“. Bogati človek ni noben drug kakor Bog sam, ki je stvaril nebo in zemljo, hišniki pa smo mi, katerim je Bog svoje stvari in darove izročil za oskerbovanje. Milijonov in milijonov je božjih hišnikov na svetu, so bogati in ubogi, visoki in nizki, učeni in neučeni, so taki, ki zapovedujejo in so taki, ki služijo. Vsi, vsi smo pa hišniki božji, katerim je Bog izročil več ali menj talentov in darov, naj jih oskerbujemo po volji nebeškega Očeta. Različni so torej stanovi na svetu, pa vsi so od Boga, in vsi peljejo k Bogu.

Kar pa je bogati človek v danšnjem sv. evangelju svojemu hišniku rekel: „Daj odgovor od svojega hiševanja;“ ravno to poreče vsakemu izmed nas tudi enkrat Bog: Daj odgovor od svojega hiševanja! Daj odgovor, kako si obračal svoje talente in darove, kako si spolnoval dolžnosti svojega stanu, kako si delal za večno plačilo!

Različni so stanovi na svetu; od kterega teh stanov pa bodem jes vam danes govoril? Mislím, da jo najbolj zadenem, ako govorim vam o stanu, na kterega nas danšnja prelepa in prevesela svečanost opominja. Slišal sem praviti, da je preteklo že več kot 100 let, kar na Diekšah ni bilo nove sv. meše ali primicije. Danes se pa tukaj v tej sv. cerkvi opravlja spet redka svečanost, nova sv. meša ali primicija. Povzdignite svoje oči in poglejte pred sv. oltar; tam vidite mladega gospoda, svojega rojaka, vidite ga v lepem mešnem oblačilu, vidite ga na svojem cilju in koncu, na kterega se

je dolge in težavne leta tako marljivo in zvesto pripravljaj, — vidite v svojem rojaku novega duhovnika! Govoril bom torej danes o duhovniškem stanu po besedah sv. pisma: „Iz vse svoje duše boj se Boga, in duhovne njegove spoštuj!“ Govoril bom od spoštovanja duhovskega stanu in pravim:

Ljudstvo je duhovnom čast in spoštovanje dolžno

1. zavljo oblasti, ki jo od Boga imajo,
2. zavljo dobrot, ki jih ljudem delijo,
3. prazni so izgovori tistih, ki jim čast jemljejo.

I. del.

Imenitni ajdovski modrijan Plutarh pravi, da ložej si je misliti lepo izzidano mesto v zraku, kakor pa deržavo ali kraljestvo brez vsake vere. Kjerkoli je pa kaka vera bila, imela je svoje učence in služabnike, ki so jih po navadi duhovne imenovali in ki so jih tako častili, da brez njih sveta, brez njih dovoljenja se niso lotili nobenega imenitnega opravila. V raznih deželah je bila čast, ki so jo duhovnom skazovali, razna. V Aziji ni bila nobena sodba končana, če duhovni niso sodbe sklenili. V Traciji in Aziji niso nobenih davkov plačevali.

Na Gerškem v Šparti in v Atenih je bil duhovski stan najimenitnejši vseh stanov. Na Taljanskem, v nekdanjem nevernem Rimu, so duhovni svojo plačo iz deržavne denarnice prejeli in nobena vojska ni bila pri njih napovedana, če niso poprej svojih duhovnov za svet poprašali.

Turške cesarje, sultane po imenu, njih višji duhoven, mufti, krona; Perzijskega šaha ali kralja višji duhoven, iman, poterduje, tartarskega poglavarja veliki duhoven, lama, posvečuje. — Zgodovinski pisavci sploh terdijo, da pri nobenem ljudstvu ni razuzdanost tako visoko dokipela, da bi bilo spoštovanje do svojih duhovnov čisto zgubilo.

Ako so pa ajdje svojim duhovnom čast in spoštovanje skazovali, ki so le bili služabniki mertvih malikov, kolikanj več morajo katoljski kristjani svoje duhovne častiti in spoštovati, ki so služabniki pravega, živega Boga, namestniki Sina božjega, Jezusa Kristusa. „Kakor je Oče mene poslal, tako pošljem vas tudi jes.“

Znano vam je, da si je bil Gospod Bog izraeljsko ljudstvo za svoje posebno ljudstvo odbral, kteremu se je razodeval in katero je čudovito vodil, da bi njega, in po njem celi človeški rod pripravil na prihod Kristusov. Za duhovščino je bil Bog med Izraeljci le rod Levjev odločil. Da bi pa ljudstvo svoje duhovne bolj spoštovalo, ukazal je, za nje najlepše oblačilo narediti. Iz najlepšega škerlata je bila obleka, ki so jo pri službi božji rabili, sem ter tje z zlatom vdelana in z dragimi kamenci vložena. Ojstro je bilo prepovedano, duhovnom kakošno krivico storiti. Nihče se ni smel maziljenih slu-

žabnikov božjih dotakniti. (Ps. 104, 15. I. Paral. 16, 22.) „Iz vse svoje duše boj se Boga“ uči zato sv. Duh v bukvah modrosti „in duhovne njegove spoštuj“. (Eccl. 7, 31.)

Zato najdemo, da ni le ljudstvo, ampak da so tudi kralji, domači in tuji, izraelske duhovne častili in spoštovali. Berem v zgodovini, da je Aleksander veliki, macedonski kralj, ki je bil najmočnejši zmed vseh kraljev neki dan proti Jeruzalemu šel, kjer so Izraelci svoj veliki tempelj imeli, s tem namenom, mesto in tempelj razdjati in duhovne pomoriti. Viši duhoven Jadua mu gre v duhovski obleki naproti. Ko ga Aleksander zagleda in zve, da je on duhoven Izraeljevega Boga, spreleti ga toliki strah in tolika čast, da pred njega poklekne in mu vse dovoli, česar Jadua od njega poželi. Vse se je čudilo, ko so videli, da se je mogočni kralj tako ponižal in njegov priliznjenec Parmenion ga pobara rekoč: Aleksander, zakaj si se toliko ponižal, pokleknil in molil Jadua! Aleksander mu pa odgovori: Parmenion, nisem Jadua molil ne, ampak Boga, ktereга služabnik je on. Jes spoznavam Boga v njegovih namestnikih in njim ravno to čast skazujem kot njemu samemu.

Glejte kristjani moji, tako je priprosto ljudstvo, tako so kralji izraelske duhovne častili, tako se je Bog sam poganjal za njih čast. In vendar mu niso drugega, kakor jagujeta in teleta in drugo živino klali v dar. Koliko več mora zato njemu ležeče biti na časti duhovnov nove zaveze, ki mu vsaki dan pod podobo kruha in vina samega Sinu božjega, Jezusa Kristusa, darujejo, nad katerim ima nebeški Oče največje dopadenje? Ko Jezus pri zadnji večerji kruh v roke prime in med aposteljne deli, reče: „Vzemite in jejte, to je moje telo“ in ko kelih z vinom vzame, pravi: „Pijte vsi iz njega, to je moja kri, ktera bo za vas prelita.“ Potem še pristavi: „Delajte to v moj spomin“ to je: Spremenujte tudi vi po oblasti, ki vam jo dam, kruh in vino v moje Telo in mojo Kri, darujte me tudi vi pod podobo kruha in vina nebeškemu Očetu. Te oblasti niso pa le aposteljni imeli, ampak jo imajo vsi njih nasledniki, vsi duhovni, ki so v katoljski cerkvi veljavno posvečeni. Tako nas uči sv. vera.

Duhovni prejmejo pa še druge velike oblasti od Boga. Oni očiščujejo pri sv. kerstu duše madeža izvirnega greha: „Pojdite po celem svetu, učite vse narode in kerščujte jih v imenu Boga Očeta, Sina in sv. Duha“. (Mat. 28, 19.)

Duhovni imajo oblast, grehe odpuščati, majhne in velike. „Prejmite sv. Duha, katerim bote grehe odpustili, njim so odpuščeni, katerim jih bote zadržali, njim so zadržani“ (Jan. 20, 22. 25.).

Vprašam vas zdaj, ljubi moji, ali se najde na svetu viša oblast, kot je oblast posvečenega mešnika nove zaveze? Po moči oblasti pa, ktero kdo ima, se mu tudi čast skazuje: „Dajte vsakemu, kar mu gre, davek, komur davek gre, spoštovanje, komur spoštovanje, čast, komur čast“. (Rom. 13, 17.)

Duhovnom ste tedaj čast in spoštovanje dolžni zavoljo moči in oblasti, ki so jo od Boga prejeli. Morate jih pa tudi častiti in jim hvaležni biti zavoljo dobrot, ki vam jih delijo.

II. d e l.

Duhovni vam kažejo pot, ki vas v nebesa pelja; oni vam oznanujejo božjo besedo, ki vas k dobremu napeljuje, tolaži in svari. Delijo vam sv. zakramente, ktere je Kristus v naše posvečenje vstanočil. Od zibelje do groba duhovni za vas skerbé, kakor dober oče za svoje otroke. Komaj se dete rodi, že ga k duhovnu prinesó, da ga kersti in po kerstni milosti v otroka božjega prirodi, kteremu je nebeško kraljestvo pripravljeno.

Ko kerščenec nekaj odraste, podučuje ga duhoven v naukih sv. vere in ga k škofu pelja, ki mu pri sv. birmi roke položijo in mu milost in okrepo sv. Duha podelijo, da bi skušnjave hudičeve ložej premagoval. Ako je pa vendar tako nesrečen, da v grehe zabrede, in ako ga potem huda vest grize in peče, zopet mu duhoven mir podeli, ker ga grehov odveže in z Bogom spravi. In da bi z naprej v dobrem bolj močen bil in bolj skerbem za zveličanje svoje duše, nabrani ga služabnik božji s kruhom angeljskim, ki mu je zastava večnega življenja. „Kdor moje meso je in mojo kri pije, ima večno življenje in jes ga bom zbudil na sodni dan“. (Jan. 6, 55.)

Hočeta kristjanski ženin in nevesta v sv. zakon stopiti, spet se k mešniku podasta, da za svoj novi, težki stan božji blagoslov dobita.

Ako vas zadene huda bolezen, ako nima znabiti nobeden več pomoči za vas in ako se clo domači in prijatelji od vas umikajo, duhoven vas vendar ne zapusti, ter pride k vam z nebeško hrano in nebeško tolažbo, vas pripravlja na pot v neznano večnost in kedar umirate, vašo dušo Bogu priporoča. Duhovni vas tudi po smerti ne pozabijo, ker vaše truplo na pokopališče spremljajo in vam zadnji večni mir in pokoj prosijo. Vaše kosti bodo že davnej v grobu trohnele, in duhovni bodo še zmiraj molili in darovali za zveličanje vaših duš. Pri vsaki sv. meši se spominja duhoven vseh vernih živih in mertvih kristjanov.

Glejte, dragi moji, te in še druge dobrote od duhovnov prejemate. Ali jim niste tedaj hvaležnosti in časti dolžni?

III. d e l.

Slišim pa nektere, ki mi ugovarjajo: „Duhovni ne živijo, kakor njih stan tirja, zato tudi časti in spoštovanja ne zaslužijo“. Zna biti, da nekteri duhoven tako ne živi, kakor bi bila njegova dolžnost. Ali od enega in drugega na vse sklepati je goljufen in grešen sklep. Ali ni bil med dvanajsterimi aposteljni en izdajavec,

Judež Iškarijot? Bomo mar zavoljo njega vse aposteljne izdajavce imenovali?

Pokažite mi sicer le en stan, v katerem bi vsi tako živeli, kakor njih stan donaša. Ali ni mnogo nesramnic in nesramnežev v samiškem stann? Kdo bo pa zato celi samiški stan čertil in mu čast odrekal? Prepričan sem, da je med mojimi poslušalci marsikteri pobožen mladeneč, marsikako brumno dekle, ki se danes ne bota na ples podala, ki ga bote držali in s katerim ta sveti dan oskrunite in novomešniku in meni in drugim žalost napravite?

Časti vreden je zakonski stan, ali pa živijo v njem vsi tako, kakor Bog zaukazuje in zdrava pamet uči? Ali ni v njem nobenega omadeževavca zakonske postelje in prelomljevavca zakonske zvestobe? Ali bomo mar zavoljo enega ali drugega prelomljevavca prisežene zvestobe vse zakonske prešestnike imenovali in njim čast odrekli? Ali bi ne bila to velika krivica, ki bi je ti kerščanski oče in ti kerščanska mati prenašati ne mogla? Kar pa nočeš, da drugi tebi ne storijo, tudi ti njim storiti ne smeš. Vsak stan ima nekatere slabe in gnjile ude, zavoljo katerih se ne sme ves stan zaničevati in ob dolžno mu čast devati.

Sicer dobro vem, in vedeti morate tudi vi, da mlačni in brezbožni kristjani duhovnu vsaki pregrešek bolj za zlo jemljejo in bolj črez njega vpijejo, kakor črez posvetnjaka, ako zmiraj pregrehe doprinaša. S tem hočejo lastne grehe pokrivati in se v svoji hudobiji tolažiti, rekoč: „Duhovni tudi niso bolji kakor mi, ako oni v nebesa pridejo, gotovo tudi mi.“ Prazen izgovor, prazna tolažba, kjer se tudi duhoven lahko pogubi in včasih še ložeje, kakor posvetni človek.

Ako ste odkritoserčni, morate spoznati, da le hudobni in neverni kristjani duhovnom čast in spoštovanje odrekajo, ne pa dobri in pošteni ljudje.

Ne posnemajte zato takih brezbožnežev? Zakaj navadna kazni onih, ki duhovne zaničujejo, je, da brez duhovne pomoči umerjejo. Ljubite in častite zato vaše dušne pastirje, imejte zaupanje do njih v življenju, ker v smerti in po smerti jih bote potrebovali. Ako slišite od ktereга, ki ima malo častivrednega na sebi, častite ga vsaj, ker je posvečenje dobil. Saj vi ne bote za-nj odgovora dajali. Če se ne morete ravnati po njegovem zgledu, ravnajte se po njegovem nauku. Posnemajte blagega cesarja Konstantina, ki je enkrat rekel: „Ako bi videl, da se služabnik božji pregreši, ne razodel bi pregreška nobenemu, ampak s svojim cesarskim plajščem bi ga hotel pokriti.“ Sveti Frančišek Serafimski je o priložnosti, ko je slišal nekega duhovna zavoljo nekib prestopkov gerdo razglaševati, te pomenljive besede izrekel: „Naj bi me na potu kak angelj in pa ta mešnik srečala, poprej bi jes mešniku roko poljubil, zato ker mi ž njo Telo Gospodovo deli in potem bi še le nebeščana pozdravil.“ In gotovo. V svojih namestnikih, ako se častijo, bode Bog češčen,

ako se zaničujejo, Bog zaničevan. „Kdor vas posluša, mene posluša, kdor vas zaničuje, mene zaničuje“. (Luk. 10, 16.)

Prašali me bote morebiti, kako zamorete duhovnom vredno čast skazovati. Odrjajte jim radovoljnega serca, kar jim gre, pozdravljajte jih podložno, kedar jih na poti srečate, govorite vselej spodobno od njih, poslušajte radi njih nauke in živite tudi po njih. Največe veselje bote vašim duhovnom napravljali, najbolj jih častili, ako tako živite, kakor vas v pridigah, v kerščanskem nauku in v spovednici učijo. Tedaj bodo oni od vas s svetim Pavljem rekli: „Vi ste moja krona, vi ste moje veselje“. (Filip 4, 1.)

Še vam moram omeniti, kar je najberž vsem znano, da naš novomešnik ni svetovni, ampak redovni, samostanski duhoven, ud benediktinskega reda pri sv. Pavlju, v lavantinski dolini. Ne mislite pa, da zato menj časti in spoštovanja zasluži. Tudi redovni duhovni ali mnih pri mešnikovem posvečenju ravno to moč in oblast zadobijo, kakor svetovni; tudi mnih pridigujejo in spovedujejo, kar se lahko v vsaki samostanski cerkvi vidi, tudi oni obiskujejo in previdajo bolnike. Kar posebno benediktinski red zadeva, imajo benediktinci povsod svoje fare, in tudi novomešnik bode moral najprej pri Sv. Paveljski fari služiti. Verh tega podučujejo benediktinci vašo mladino, od nižjih do višjih šol. Po celi škofiji najdete častivredne in visoko spostovane duhovne, ki so pri benediktincih v šole hodili. Pa nočem vas nadalje s podučanjem truditi. Vroče je in mnogo vas je daleč sem prišlo. Samo to vas še prosim, da meni ptujcu ne zamerite, ako sem nekaj živo resnico povedal. Jes sem govoril tako, kakor mi je serce kazalo. Spolnujte rajši moj nauk in spoštujte in ubogajte vaše dušne pastirje, ki vas k dobremu napeljujejo in od hudega odvačajo. Varujte se zato greha, varujte se posebno pijančevanja in nečistosti, ker bojim se, da te dve strupene kači tudi po teh samotnih krajih lazite. Spominjajte se, da le eno dušo imate in da, ako to zgubite, ste vse zgubili. „Kaj pa pomaga človeku, ako celi svet pridobi, na svoji duši pa škodo terpi?“

Sklep.

H koncu se še k tebi obernelm, ljubeznjivi brat v Kristusu in ti srečo voščim na dan tvoje duhovne svatovščine v imeni visokovrednega duhovstva, ki so te s svojo pričujočnostjo počastili in ti meševati pomagajo, v imeni vseh mojih poslušavcev in cele poštene Diekške soseske, ki si v čast šteje, da po neštevilno letih zopet eden njenih sinov novo sveto mešo poje. Bog ti dodeli pravo modrost, moč in stanovitnost, da bi zamogel samostanske oblube in mešnikove dolžnosti zvesto spolnovati, in ti daj veliko nedolžnega veselja doživeti. Danes je sicer za te vesel dan; pa prišli bodo dnevi, od katerih bodeš rekel, da ti ne dopadejo. Ne boš zmiraj po rožicah hodil, kakor danes, ampak velikrat po ternjevi poti. Išči tedaj moči in tolažbe

pri najvišem pastirju Jezusu Kristusu, ki te je za svojega namestnika izvolil. Prosi ga posebno potrebnih milosti, kedar na sv. oltarju daruješ; saj veš, da sv. meša je nevsasljiv studenec milosti božje za te in vse druge.

In ker to najsvetejšo daritev danes v prvič opravljaš, skaži se hvaležnega vsem, ki so ti malo ali veliko k tej sreči pripomogli. Moli za svojo skerbno mater, ki te je s težavo redila in je že dolgo željno ta dan pričakovala, za svojega rajnega očeta, ki danes milo na te gleda, da ga Bog, ako bi še kaj potreboval, h koncu očiščenja pripelja. Moli za svoje brate in celo žlahto, ki se s teboj veselijo.

Moli za sv. očeta Leona, naj ga Bog v teh težavnih časih v vodstvu cerkve podpira, za našega najsvitlejšega cesarja Franca Jožefa, naj mu Bog moč in krepost podeli in naj njegovo kraljestvo sovražnikov varuje. Moli za našega milostljivega knezoškofa Petra, ki te je v mešnika posvetil, za mojega in tvojega miloserčnega opata Avgušтина, ki bode po očetovo za te skerbel; za vse svoje redovne brate, med katerimi bodeš moral celo svoje življenje prebivati — moli za nas vse, za celo kerščanstvo in blagoslovi nas potem, da bode milost božja pri nas prebivala.

Kar nam mili Jezus v današnjem sv. evangelju pripoveduje, čaka nas vse. Vsem bode udarila ura, ko nam Bog poreče: Daj odgovor od svojega hiševanja! Kdaj bode ta imenitna ura udarila za gospoda primicijanta, za mene, za vas, tega ne vemo, pa vdarila bode gotovo. Prosi torej č. g. primicijant pri svojej sv. pervej meši od nebeškega Očeta milost in pomoč najprej za sebe, da boš dolžnosti svojega sv. in visokega stanú zvesto spolnoval, — za nas vse pa, da bomo svoje duhovne visoko častili, lepo ubogali in zvesto po njih nauku živeli. Po tem naj pride tista ura, ko Bog zakliče: Daj odgovor od svojega hiševanja, — naj pride prej ali slej, ta ura bode srečna: Po pridnem hiševanji pride večno plačilo v nebesih! Amen.

Nagovor pri prvem sv. obhajilu otrok.

(Gov. A. Žlogar.)

a) Necega dne, ko je bil cesar Napoleon I. že na verhuncu svoje časti in mogočnosti, se razgovarja s slavnimi vojskovodji in prijatelji o raznih dogodbah in imenitnih delih svojega življenja. Veliko so si imeli ti možje dopovedati. Cesar jih nekaj časa tiho posluša; na enkrat jih pa vpraša: „Ali pa tudi veste gospodje, kateri dan je bil najlepši in najsrečnejši mojega življenja?“

— Brez pomisleka so mu nazoči jeli imenovati dneve, ob katerih je obhajal slavne zmage. Eni omenijo dan pri Marengi, drugi pri egiptovskih piramidah, zopet drugi pri Avsterlicu, Vagramu . . . Zopet eni so menili, da tisti dan, ko je bil za cesarja kronan. — „Niste uganili, gospodje“ — jim reče Napoleon. „Najsrečnejši je bil dan, ko sem bil prvič pri sv. obhajilu.“ Vsi se mu nasmehljajo, le en sam general resno in modro zasliši cesarjeve besede, in solze se mu prisvetijo v očeh. Napoleon mu poteka na ramo rekoč: „Prav, Drouet, prav, veseli me, da si me zastopil.“¹

b) Dan, ktereга se je cesar Napoleon v svoji mogočnosti kot najsrečnejega z veseljem spominjal, dan, pri čegar spominu so generalu Drouet-u solze v očeh zaigrale; enak dan se zdaj obhaja v tej farni cerkvi; ker tukaj okoli oltarja Gospodovega vidimo zbrane otroke, ki čakajo na prvi prihod ljubeга Zveličarja Jezusa v njih mlada serca. Da, ljubi otroci! najkрасnejši dan, najlepša ura vašega življenja, najsvetejši, najsrečnejši trenutek je za vas prišel, trenutek prvega sv. obhajila, po katerem ste že tako dolgo hrepeneli, o katerem ste se že tolikrat pogovarjali, zavoljo ktereга ste se s svojimi starši že tolikokrat veselili. Glejte, ljubi otroci, na tem oltarju se miza za vas pripravlja, tu se bo Jagnje božje za vas darovalo, od tu se bo preljubi Zveličar ponižal priti v vaša mladostna serca.

c) Z veseljem vašim, z radostjo nas tukaj zbranih se strinja danes tudi radost nebeška. Nebesa, dragi otroci, so tako rekoč odperta nad vami, presveta devica obdana od svitle trume angeljev gleda milostno na vas, svetniki božji zro doli, v prvi versti se veseli danes sv. Tilen, čegar praznik danes obhajamo, ter z dopadanjem gleda svojo mlado čredo, ki mu je v posebno varstvo izročena, on gleda v mlada serca, kjer se ljubemu Jezusu danes prostor pripravlja.

d) „Danes je tej hiši zveličanje došlo“, je rekel Jezus Caheju, ko ga je obiskal; enako bo tudi vaši hiši prišlo veliko zveličanje, ko se bo va-njo preselil Jezus v presvetem zakramentu, zveličanje bo prišlo tisti hiši, ktera je bila pri sv. kerstu spremenjena v tempelj sv. Duha. Tamkej glejte, otroci, oni kerstni kamen vas spominja te blage resnice: tam pri kerstnem kamnu ste bili obljubili po svojih botrih, kterih je še mnogo tu pričujočih, tempelj sv. Duha, svoje prenovljeno telo lepo in čisto ohranjati svojemu Stvarniku. Tam ste se odpovedali hudobnemu duhu in vsemu njegovemu djanju, odpovedali se vsemu napuhu in nepokorščini; obljubili ste pa nasproti terdno držati sv. vere v trojno edinega Boga, obljubili ste po tej sv. veri zvesto živeti v čistosti serca, v lepi krotkosti in ponižnosti, kakor vas uči sv. cerkev.

O blagor vam otrokom, kteri ste do zdaj natanjko kerstno

¹ Hungari: Heilige Denksteine 32. — Dröbtimee 1850. secus originale.

obljubo spolnovali in belo oblačilo nedolžnosti v svoji lepoti ohranili. Pa, ako ste tudi kedaj s svojo lehkomišljenostjo razžalili svojega Jerusa, ste danes že po zakramentu sv. pokore očiščeni, ker ste ga s skesanim srcem prosili odpuščenja ter obljubili poboljšanje. Od slej za naprej si morate pa še veliko bolj prizadevati zvestobo Zveličarju ohraniti, ko vas bodo večje nevarnosti za greh obdajale. Zato pa danes darujte Jezusu, izročite v njegovo skerb svojo zdaj čisto neomadeževano serce, saj on družega od vas ne zahteva kot to, ko tako milo vabi rekoč: „Sin moj, daj mi svoje serce.“

e) In to hočete tudi potem storiti, ko bote za menoj tukaj pred obličjem svojega Boga in kralja, svojega Stvarnika in Zveličarja na glas ponovili tisto blago zvezo, ki ste jo pri sv. kerstu sklenili ter hočemo slovesno vkup moliti vero, ki nam je prižgala pravo luč spoznanja božjega in njegovih resnic; z upanjem bomo izrekli, da terdno od tebe neskončno zvesti Gospod pričakujemo, kar si nam obljubil za časnost in večnost. V djanji ljubezni hočemo še enkrat obžalovati svoj greh, tvoje razžaljenje, in tem terdneje skleniti, od zdaj zanaprej le za te, o mili Jezus, goreti v plamenih ljubezni.

f. Tako ljubi otroci! se bote skazali hvaležne in vredne tiste neskončne ljubezni Zveličarjeve, s katero je on nas ljubil, da je zapustil prelepa nebesa, se včlovečil, terpel in umerl, da bi nas zveličal, da se je on tako ponižal, da se samega nam daje uživati in se hoče z nami popolnoma zediniti. „Kdor je moje meso, in pije moja kri, ostane v meni in jes v njem.“ (Jan. 6, 57.) Da, kdor njega v resnici ljubi, se bo ž njim zedinjal, ga prejemal — in bo po njegovi lastni obljubi živel vekomaj. O srečni otroci, še malo trenutkov, in božja moč sv. zakramenta, sam Jezus Kristus, Bog in človek vkup bo prebival v vaših srcih. Vi postanete s tem resnične mladike Jezusove, on pa je vinska terta; o da bi se nikdar od njega ne ločili, ampak ž njim sklenjeni lepo rastle ne le na starosti, ampak tudi na modrosti in ljubeznjivosti pri Bogu in vseh pravičnih ljudeh.

g) Lepo, nedolžno, podučeno v resnicah sv. vere dobite, ljubi starši in odgojevalci, kmalu nazaj to mlado cvetje katoliške cerkve. Ta njih nedolžni stan bo od zdaj v vašem nadzorstvu, v vaši skerbi. O pomagajte jim pri vsem dobrem. Premislite globoki pomen, premislite za časnost in večnost neizrekljivo važnost vaših očetovskih in maternih dolžnost, vi si zamorete, čujte, na svojih otrocih, ali nebesa ali pa pekel zaslužiti; ali vam bodo enkrat v veliko plačilo ali pa v veliko odgovornost. Ako jih zanemarite, pokvarite, pohujšate vam bodo ob smertni uri goreča pušica za nemirno serce. Ako jih pa z besedo in zgledom odgojuate za Boga, za Jezusa Kristusa, s katerim se bodo danes sklenili, vam ne bodo samo

na tem svetu čast, tolažba, veselje, temuč bodo tudi na onem svetu svitla zvezda vaše krone v nebesih.

Za to pomoč pa posebno danes molite med sv. daritvijo, molite, da vaši otroci obleke nedolžnosti omadeževali ne bodo pri vseh nevarnostih in viharjih prihodnjega življenja. Molite za otroke vi botri in botre . . . vi bratje in sestre, znanci in prijatli, vsi tu zbrani, da mlada čeda Kristusu zvesta ostane.

In vi otroci nasproti posebno danes izročite svoje ljube starše, dobrotnike, učeničke v molitvi ženinu svojih duš; ker Jezus vam danes nič odrekel ne bo . . .

Tako smo vsi skup tu priče angeljske pojedine; vsi se spominjamo nazaj na oni blagi dan, ko smo tudi mi prvokrat stopili k božjej mizi, oh kako srečni smo bili. Priče so je pa tudi razveseljeni nebeški duhovi. Tebi, milostna Mati mladine Marija, tebi jih izročim . . . Ti sv. Egid cerkveni patron! gledaš njih lepi dan, o vodi jih zvesto, varuj jih, da nobeden ne zabrede; o pripelji enkrat vso to čedo k večni luči trojnoedinega Solca. Amen.

0 delovanji družbe sv. Mohora l. 1882.

Po družbinih postavah in vodilih se je odbor tudi letos ravnal pri določbi družbinih knjig, te postave so mu bile ravnilo v vsem, kar se je o družbinih zadevah obravnavalo in sklepalo.

I. Proti lani se je sicer število udov zmanjšalo za 610 družbenikov, vendar se število družbinih knjig nikakor ni skercilo, njih oblika se je poekšala in število tiskanih pol pomnožilo. Tako n. pr. je narastel „Koledar“ sv 14 do 17 pol in zvananja oblika nove knjige: „Življenje Device Marije“ se je proti velikosti in tisku navadnih družbinih bukev malo da ne podvojila. Izmed šestere letošnjih knjig so trojne s primernimi podobami zelo bogato olepšane. Odbor si je na vso moč prizadeval, da bi zlasti za „Marijino življenje“ priskerbel prav čednih podob. Trikrat je naprosil nemškega knjigarja Benzinger-ja v Einsiedel-nu, da proti dobri odškodnini prepusti družbini tiskarni potrebnih lesorezov iz svoje bogate in prelepe zaloge, pa vsikdar je Benzinger odločno odrekel. Treba je tedaj bilo, vsaj za silo potrebnih podob si naročiti od Pustetove in Herderjeve tiskarne, ki ste odborovim naročilom vsikdar prijazno vstregli. Kar pa knjige same, njih obseg ali zapopadek zadeva bilo je odboru mar, da bi tudi letos z različnim in mnogoverstnim gradivom izpolnil opravičene želje udov — kolikor se sploh uresničiti in izpolniti dajo. Morebiti da vse bukvice ne bodo vsem družbenikom prav po volji, pa kdo se bo temu čudil? Družba ima po vseh pokrajinah slrvenske zemlje svoje ude, v njej so zastopani vsi stanovi človeške družbe, od priprostega kmeta do slovečega učenjaka, od mladega šolarja do sivega starčka — kdo bi mogel vsem tem popolnoma vstreči.

II. Kako pa je odbor z družbinim premoženjem letos gospodaril, to družbenikom dokazuje sledeči

Družbin račun l. 1882.

A. Dohodki:

1. Letnina od 23.947 udov	23.947 gold. — kr.
2. Obresti od Matičnega denarja	808 " 58 "
3. Za prodane knjige prejšnjih let	552 " 34 "
4. Veznina za terdo vezane knjige	18 " 90 "
5. Poštšina za posamezne pošiljatve	17 " 90 "
6. Gotovine lanskega leta	7 " 93 "
Vsi dohodki vkup	25.352 gold. 65 kr.

B. Stroški:

1. Življenje sv. Marije in Jožef I. snopič	4.471 gold. 29 kr.
2. Križana usmiljenost	3.885 " 10 "
3. Občna zgodovina IX. snopič	3.095 " — "
4. Škodljive živali III. snopič	2.406 " 17 "
5. Večernice 36. zvezek	2.142 " 70 "
6. Koledar za l. 1883 s kolekom vred	6.895 " 55 "
7. Nagrade (blagajniku za trud in poštne stroške 300 gl., tajnikoma 300 gld., knezoškof. pregledovalcu 80 gl. in pregledovalcem rokopisov 250 gld.) vkup	930 " — "
8. Za stroške pri odpošiljanji knjig	400 " — "
9. Darila za obdarovane rokopise in popredne nagrade	214 " — "
10. Drugi natis: II. in IV. snopič Kristusovega življenja	425 " 60 "
11. Razne tiskovine: Vabila, podobice itd.	100 " 70 "
12. Darila za dr. Bleiweisov in Jurčičev spomenik in na- rodni dom	125 " — "
13. Razni stroški	187 " 87 "
Vsi stroški vkup	25.278 gold. 98 kr.

Ako se torej dohodki	25.352 gold. 65 kr.
primerjajo stroškom	25.278 " 98 kr.

kaže se, da ostane gotovine 73 gold. 67 kr.
ki se bode prihodnje leto vračunila.

V Celovcu 12. julija 1882.

Andrej Alijančič,
pregledovalec.

Andrej Einspieler,
blagajnik.

M a t i c a.

Matici je letos prirastlo 288 gold. v gotovini. Vsa matična glavnica iznaša tedaj do 1. avgusta 1881 16.291 gold. 79 kr. gotovine in 200 gold. v obligacijah, ki je postavno in obrestinosno naložena v družbini hiši in tiskarni.

Duhovniške zadeve.

Kerška škofija. Č. g. Lesjak Valentin ml., fajm. v Dvoru, je imenovan za kn. škof. konsist. svetovalca in za dekana v Zgornjem Rožu; č. g. Wieser Andrej, fajmošter v Grabštanji, bode oskerboval Tinjsko dekanijo. Č. g. Wernig Bošt. je dobil faro Vogliče v Meljeskej dolini. Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Khuen iz Št. Lenarta za stolnega vikarja in kaplana v Celovec; Müller J. iz Št. Vida k glavni fari v Celovec; Ganglmayer Jože iz Št. Paternijona v Št. Vid; Cweiger Konrad iz Motniče v Št. Lenart; Konšt. vit. Steinberg iz Voglič k sv. Hemi na Kerki. Za kapl. grejo čč. gg. novoposvečenca: Obereder Jan. na Zgornjo Belo Pfohl Jože v Motnico, Pirker Jan. v Sovodje in Jandl Janez v Št. Janž pri mostiču. Zlato mešo sta obhajala dne 5. avgusta preč. gosp. dr. Levičnik Jernej, dekan in fajmošter v Šmohoru in dne 6. avgusta č. g. Tanzenberger Jan., kurat pri sv. Trojici na Kraji, ki so rojeni dne 23. junija l. 1797 — tedaj 85 let dopolnili in po letih najstarejši duhoven Kerške škofije. Letos postanejo zlatomešniki še ti-le čč. gg. Poldeneg Karl, mestni župnik v Strasburgu, Prammer Val. provizor v Golovici, Soko Jož. penzioniran župnik v Železni kapli, in O. Herman Venedig O. S. B. profesor v Št. Pavlju. Vsem iz celega serca: Mnogaja leta! Ad multos annos!

Teržaška škofija. Novi škof, veleč. g. dr. Jan. Glavina so prišli zadnjo soboto iz Poreča v Terst na vladnem parniku Pelagosa. Sprejel jih je dež. namestnik, župan, škofijski kapitel in terž. duhovščina. V nedeljo so slovesno prisegli in 6. avgusta je bila slovesna intronisacija ali vmeščenje. To se je veršilo natančno po programu prav veličastno. Vreme je bilo krasno. V vseh mestnih cerkvah je zvonilo, in neštivilna množina ljudstva se je tlačila na ulicah, kjer je šla procesija, h katerej je došlo mnogo duhovnikov iz vseh krajev škofije. Pred stolno cerkvijo sv. Justa so pozdravili višjega pastirja gosp. c. k. namestnik z vsemi svetovalci, vojaški in mornarski poveljnik z mnogimi častniki, in mestni župan s številnimi odborniki itd. Po prihodu v cerkev je prebral v to določen duhovnik z lece papeževo pismo (breve), v katerem je naznanjeno imenovanje novega teržaško-koperskega škofa. Potem jih je pozdravil č. gosp. prošt dr. Schneider v imenu duhovnikov, in mili škof so odzdravili z lepim govorom. Nazadnje je bila slovesna služba božja, po katerej je sledil „tedeum“. Istega dne so izdali novi škof prelep pastirski list, v katerem se poudarja „ljubezen — edinost in mir.“ „Edinost“ pozdravlja novega milostlj. gosp. škofa tako-le: Škof Janez bojo v versti teržaških škofov (od leta 524) šestinosemdeseti, v versti

teržaško-koperskih (od leta 1832) pa četerti. Rojeni leta 1828 v Borštu pri Dolini, slovenske kmetiške rodovine sin, so zdaj v cvetu moških let. Odlikuje jih učenost in blago serce. Po večini so prebivalci teržaško-koperske škofije Slovani in Slovani so najzvestejši katoličani. V svojem in v njih imenu pozdravljamo novega višjega pastirja z vso spoštljivostjo, katera je njihovemu visocemu dostojanstvu in stanu pristojna, ponavljajoč gorko željo, katero smo že v enem prejšnjih listov izrekli: Naj bojo po izgledu slavnih ranjcih prednikov: Ravnikarja, Legata in Dobrila četerti steber — naj bojo mili oče ubornemu narodu, kateri danes zaupno oči v nje obrača, in katerega kri tudi po njihovih žilah teče. Bog nam blagoslovi, varuj, ohrani in živi novega višjega pastirja, mil. škofa dr. Janeza Glavino!

Ljubljanska škofija. Dr. Gogala, verozakonski profesor na gimnaziji, je postal stolni korar v Ljubljani. Kanoniku dr. Gogalu so dijaki za slovo v petek zvečer zapeli pod oknom, ter so s tem pokazali, kako priljubljen je bil kot vere učitelj pri svojih učencih. V imenu tovarišev profesorjev poslovil se je pri zadnji konferenci g. šolski nadzornik Smolej od njega, in g. kanonik je v svojem odgovoru povdarjal, kako težko se mu je ločiti od zavoda, na katerem je deloval skoz 22 let. — Zlate meše obhajajo: Preč. g. Skubic Jož., duhovnik v pokoji, v Ribnici; preč. g. Šteierer Juri, fajmošter v pokoji, pri Stari cerkvi; preč. g. Toman Janez, dekan v Moravčah, in preč. g. Kovačič Jan., dekan v Trebnem. — Č. g. Umek Anton, župnik v Bledu, so umerli. R. I. P.!

Lavantinska škofija. Ravnatelj duh. semenišča v Mariboru postal je preč. g. kanonik Ogradi Franc, špiritual pa č. g. Hribovšek Karol; č. g. Balon Ant. župnik na Vranskem je prejel naslov duhovnega svetovalca. Č. g. Potočnik A. pride za provizorja v Marenberg in č. g. Zmazek k sv. Urbanu. Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Kotnik Jožef iz Rajhenberga v Škale za II.; Cvetko Janez v Rajhenberg za II.; Pol Jožef na Ponikvo; Goršič Matija iz Jarenine v Vitanje II.; Černko Jožef v Jarenino; Pignar France v Hoče; Osterc J. v stari terg, Irgl Fr. k sv. Jurju in Kapus Arm. k sv. Petru pod Mariborom; semeniška duhovnika g. Hrastel Fr. in Meško Alojzij prideta; prvi v Laški terg, drugi v Stari terg; č. g. Puntner Evstah kot župn. k sv. Trojici v Slov. gor.; P. Gelazij Rojko v Maribor; č. g. Kolenko Martin k sv. Martinu pod Wurmbergom; župnik slovenske fаре v Mariboru so č. g. P. Kalist Herič. — Umerl je zlatomešnik g. Bohanec Jože, 82 let star.